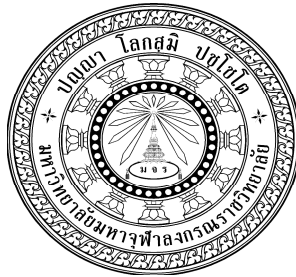

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

แผน ก แบบ ก ๒ และ แผน ข

สารบัญ

- หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป
- หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร
- หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร
- หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล
- หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต
- หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์
- หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร
- หมวดที่ ๘. การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

ภาคผนวก ก

- คำอธิบายรายวิชา

ภาคผนวก ข

- ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรเก่า กับ หลักสูตรใหม่

ภาคผนวก ค

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

ภาคผนวก ง

- ประวัติและผลงานอาจารย์ประจำหลักสูตร

ภาคผนวก จ

- ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ฉ

- ราชกิจจานุเบกษาจัดตั้งหน่วยงาน

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา บัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Buddhist Studies

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Buddhist Studies)
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (พระพุทธศาสนา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Buddhist Studies)

๓. วิชาเอก สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (Buddhist Studies)

๔. จำนวนหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๓๙ หน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

๔.๑ แผน ก แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษารายวิชา
อีกไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต

๔.๒ แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำ
สารนิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท
หลักสูตร ๒ ปี

๕.๒ ภาษาที่ใช้ ภาษาไทย

๕.๓ การรับเข้าศึกษา ชาวไทยและชาวต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๖. สถานภาพของหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุงใหม่ พ.ศ. ๒๕๖๐

๖.๒ เริ่มใช้ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

๖.๓ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ วันที่ ๒๗ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๖.๔ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบในการประชุม ครั้งที่๓/๒๕๖๐ วันที่ ๒๙ เดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๐

๖.๕ สภาวิชาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ วันที่๑๘ เดือน เมษายน พ.ศ.๒๕๖๐

๖.๖ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ วันที่ ๒๖ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

ประเมินความพร้อมเพื่อการเผยแพร่หลักสูตรในปีการศึกษา ๒๕๖๒ (หลังจากเปิดสอนหลักสูตรเป็นเวลา ๓ ปี)

๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

๘.๑ อาจารย์ในสถาบันการศึกษา

๘.๒ กรรมการศาสนา

๘.๓ ราชการในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

๘.๔ อนุศาสนาจารย์ ๔ เหล่าทัพและอนุศาสนาจารย์กรมราชทัณฑ์

๘.๕ นักวิชาการอิสระและวิทยากรอบรม

๙ ชื่อ นามสกุล เลขบัตรประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๙.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตเปิดจัดการเรียนการสอนโดยการอนุมัติของสภามหาวิทยาลัยโดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรดังนี้

(๑). วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ๑๙๒ หมู่ ๒ ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๕๑๐๐๐

ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ	ภาระงานภายในหลักสูตรและรายวิชาที่สอน
อาจารย์/ ผู้อำนวยการ	พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. ๓๕๑๐๓๐๐๒๕๑๓๔๓	พธ.ด(พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗	วิชาการเทียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา/วิชาพระพุทธศาสนา มหายาน
		กศ.ม.(บริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๔๑	
		พธ.บ.(บริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๘	
		ป.ธ.๕	บาลีสยามหลวง	๒๕๔๖	

อาจารย์	พระมหาอินทวงศ์ อิสสรภาณี,ดร. ๓๕๗๐๑๐๐๗๓๑๙๓๗	พธ.ด(พระพุทธศาสนา) กศ.ม.(บริหารการศึกษา) พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ) ป.ธ.๔	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย บาลีสยามหลวง	๒๕๕๗ ๒๕๕๘ ๒๕๕๕ ๒๕๕๙	วิชา พระพุทธศาสนาเถร วาท
อาจารย์	พระสมณีก จรโณ,ดร. ๓๑๘๐๕๐๐๓๘๙๑๓๐	ศน.ด.(พุทธศาสนศึกษา) ศน.ม.(พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ.(ศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏรา วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏรา วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	๒๕๕๕ ๒๕๕๐ ๒๕๕๘	วิชาพระไตรปิฎก วิเคราะห์/วิชา ศึกษางานสำคัญ ทาง พระพุทธศาสนา

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

๑.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ห้องบรรยายใช้ห้อง ๒๐๒ อาคาร ๒ ชั้น ๒ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เลขที่ ๑๙๒ หมู่ ๒ ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๕๑๐๐๐ ประกอบด้วยห้องบรรยาย ห้องประชุม

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ไทยได้พัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาทั้งหมด ๑๑ ฉบับและในปีพ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔เป็นแผนฉบับที่ ๑๒ เนื้อหาในฉบับที่ ๑๒ เป็นการยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญในการน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การสนับสนุนและส่งเสริมแนวทางการปฏิรูปประเทศ การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้ง เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิต ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้สังคมเกิดความสุขอย่างยั่งยืนการเรียนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง องค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติเป็นสิ่งที่ควรศึกษาพร้อมกับการพัฒนาประเทศชาติเพื่อความมั่นคงและยั่งยืนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อันเป็นที่มาของการปรับปรุงหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ประเทศไทยมีสังคมและวัฒนธรรมอันดีงามมาหลายชั่วอายุบรรพบุรุษแต่เมื่อเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้าสังคมและวัฒนธรรมเริ่มไม่เสถียรภาพ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ ได้ปรากฏข้อความของความเคลื่อนไหวทางสังคมและวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้นอาทิการให้คุณค่ากับความสนุกสนานและความสะดวกสบาย ละเลยเรื่องวินัย มีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมโดยเฉพาะการเข้ามาของแรงงานต่างชาติที่ก่อให้เกิดการนำเอาวัฒนธรรมต้นทาง ผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งใน

สังคมในช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆที่มีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่ความสูญเสียต่อชีวิตทรัพย์สินและส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาเป็นหลักสูตรที่เน้นศึกษาการแก้ปัญหาความรุนแรงสังคม การอยู่ร่วมกันของสังคมพหุวัฒนธรรมท่ามกลางความแตกต่างเน้นการรักษาค่านิยมของไทย โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑.๑ และ ๑๑.๒ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบในหัวข้อ ๑๑.๑ และ ๑๑.๒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงได้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะเน้นองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนาด้านคัมภีร์ การบูรณาการความรู้ทางพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ และการนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปปรับใช้สังคม เพื่อให้พุทธศาสตรมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา มีความรู้ความสามารถในหลักธรรมทางคัมภีร์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และพัฒนาสังคมอย่างตระหนักในคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรนี้จะส่งเสริมพันธกิจของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการสร้างความเป็นเลิศในด้านพระพุทธศาสนา วิจัยและพัฒนา การบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำความรู้ทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น
ไม่มี

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน
ไม่มี

๑๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

๑๓.๓.๑ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม.) สาขาวิชาพระพุทธศาสนามีรูปแบบการบริหารโดยอาจารย์ประจำหลักสูตร

๑๓.๓.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา โดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินของ สกอ.

๑๓.๓.๓ อาจารย์ประจำหลักสูตร ทำหน้าที่ประสานงานกับอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ตลอดทั้งอาจารย์ผู้สอนเพื่อพิจารณาแนวสัปดาห์ประจำวิชาและรายละเอียดประจำวิชา การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียน

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการวิชาการสู่งานวิจัย พัฒนาสังคมอุดมปัญญา เสริมคุณค่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ความเจริญทางวัตถุในโลกได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วพร้อมกับความแก่งแย่งเอา รัดเอาเปรียบซึ่งกันและกันส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านจิตใจ เพื่อรองรับการพัฒนาทางด้านจิตใจจำเป็นต้องมี การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพของพุทธศาสนิกชนบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถใน การค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการผลิตพุทธศาสนิกชนบัณฑิตตามปรัชญาที่ตั้งไว้ จึงมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนบัณฑิตให้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา

๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถบูรณาการความรู้ด้าน พุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ

๑.๒.๔ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนบัณฑิตให้เป็นผู้มีจิตอาสาและทำงานเป็นทีมได้

๑.๒.๕ เพื่อผลิตพุทธศาสนิกชนบัณฑิตให้เป็นผู้สามารถศึกษาพระพุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการศึกษาข้อมูลเพื่อทำวิจัยและนำเสนอข้อค้นพบในงานวิจัย

๑.๔ ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

๑.๓.๑ เป็นนักวิชาการด้านพระพุทธศาสนาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๓.๒ เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านพระพุทธศาสนา

๑.๓.๓ เป็นผู้มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๑.๓.๔ เป็นผู้ที่มีจิตอาสาและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

๑.๓.๕ เป็นผู้มีความสามารถค้นคว้าและนำเสนอผลงานทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
มีการปรับปรุงหลักสูตรทุก ๕ ปี โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ผลการ ดำเนินงานที่อยู่ที่ในการประเมิน คุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ หลักสูตร	ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ หลักสูตรทุก ๕ ปี ในด้าน ๑. ความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการ และผู้ใช้มหาบัณฑิต ๒. การวิเคราะห์จุดอ่อนที่ควรต้อง	๑. ระดับความพึงพอใจของ นายจ้าง ผู้ประกอบการ และ ผู้ใช้มหาบัณฑิต ๒. รายงานผลการดำเนินการ ของหลักสูตร

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	ปรับปรุงหรือแก้ไข	
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของคณะสงฆ์และองค์กรต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามความเปลี่ยนแปลงในความต้องการของคณะสงฆ์และองค์กรต่างๆ - นำแนวคิด รวมทั้งเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพของหลักสูตร - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อความรู้และความทันสมัยของหลักสูตร - รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกคนโดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการสอนรูปแบบต่างๆ และการวัดผลประเมินผล ทั้งนี้เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจากภาคทฤษฎี และงานวิจัยไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคมหรือคณะสงฆ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อบุคลากรและอาจารย์ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการวิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและความบรรลุผลสำเร็จ - ใบรับรองวิชาชีพ (กรณีมีการส่งเข้าอบรม)

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

๑.ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

จัดการศึกษาระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และเป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๖) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๙ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

- ๑) แผน ก แบบ ก ๒ เป็นการศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิตและทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต
- ๒) แผน ข ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิต และทำสารนิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

คณะกรรมการประจำหลักสูตรอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาคการศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ ที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ หรือกำหนดตามระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๔๘ และตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

๑.๓.๑ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมง และศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๒ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง และเมื่อรวมเวลาศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑.๓.๓ รายละเอียดอื่นๆ ใดที่เกี่ยวกับระยะเวลาการศึกษา ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาใช้โดยอนุโลม

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ(๒ปี) และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ(๕ปี) โดยแบ่งเป็นภาคการศึกษา ดังนี้

ภาคการศึกษาที่ ๑ มิถุนายน - กันยายน

ภาคการศึกษาที่ ๒ พฤศจิกายน- มีนาคม

เรียนวันเวลาปกติ วันจันทร์-ศุกร์ และวันเสาร์-วันอาทิตย์

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขา หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง

๒.๒.๒ ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จาก ระบบ ๔ ระดับคะแนน ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค

๒.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๒.๒.๔ ผ่านการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ และได้ผลการสอบตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

(๑) บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษา ผู้สมัครต้องผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามที่บัณฑิตกำหนด

(๒) วิธีคัดเลือกอื่นๆ ให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาใช้โดยอนุโลม

(๓) ผู้สอบเข้าได้ตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย ต้องเข้ารายงานตัวตามวัน เวลา และสถานที่ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

ปัญหาการปรับตัวในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา ปัญหาความเข้าใจพระไตรปิฎก ปัญหาภาษาบาลี และปัญหาทักษะด้านภาษาอังกฤษ

๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ ๒.๓

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
ปัญหาการปรับตัวในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา	- กำหนดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาแก่นิสิต --ประชุมนิสิตในแต่ละภาคการศึกษาเพื่อติดตามและให้คำปรึกษาด้านการปรับตัว
ปัญหาความเข้าใจในพระไตรปิฎก	เสริมพระไตรปิฎก
ปัญหาภาษาบาลี	ส่งเสริมให้นิสิตเรียนภาษาบาลี
ปัญหาทักษะด้านภาษาอังกฤษ	ส่งเสริมนิสิตเรียนภาษาอังกฤษ

๒.๕ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

๒.๕.๑ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

แผน ก แบบ ก ๒

ระดับชั้นปี	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
รวมจำนวนนิสิต	๒๕	๕๐	๗๕	๗๕	๗๕
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		-	๒๕	๒๕	๒๕

แผน ข

ระดับชั้นปี	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ชั้นปีที่ ๑	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๒๕	๒๕	๒๕
รวมจำนวนนิสิต	๒๕	๕๐	๗๕	๗๕	๗๕
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา		-	๒๕	๒๕	๒๕

๒.๖ งบประมาณตามแผน

๒.๖.๑ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๒.๖.๑.๑ งบประมาณรายรับ (สำหรับพระภิกษุและคฤหัสถ์)แผน ก แบบ ก ๒ แผน ข

รายการรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
ค่าลงทะเบียนนิสิตใหม่	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐	๓๗,๕๐๐
ค่าลงทะเบียน	๘๑๒,๕๐๐	๑,๔๖๒,๕๐๐	๑,๔๖๒,๕๐๐	๑,๔๖๒,๕๐๐	๑,๔๖๒,๕๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๒๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	-	-	-	-	-
รวมรายรับทั้งหมด	๑,๐๕๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐	๑,๙๐๐,๐๐๐

๒.๖.๑.๒ งบประมาณรายจ่าย(หน่วย : บาท)

รายการจ่าย	ประมาณความต้องการในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
งบดำเนินการ					
- ค่าตอบแทนบุคลากรประจำสายสนับสนุน	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐
- ค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	๑๒๕,๐๐๐	๓๑๗,๕๐๐	๓๑๗,๕๐๐	๓๑๗,๕๐๐	๓๑๗,๕๐๐
อาจารย์บรรยายพิเศษ					
ค่าเดินทาง ค่าที่พัก	๘๔,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐
- ค่าจัดซื้อหนังสือ วารสาร และตำรา	๘๔,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐	๑๕๒,๐๐๐
- ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน					
งบลงทุน					
- ค่าครุภัณฑ์	๑๐๕,๐๐๐	๑๙๐,๐๐๐	๑๙๐,๐๐๐	๑๙๐,๐๐๐	๑๙๐,๐๐๐
รวมรายจ่ายทั้งหมด	๕๗๘,๐๐๐	๙๙๑,๕๐๐	๙๙๑,๕๐๐	๙๙๑,๕๐๐	๙๙๑,๕๐๐

๒.๗ ระบบการศึกษา

ระบบชั้นเรียน

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน

ไม่มี

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑ หลักสูตร

๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๓๙ หน่วยกิต แผน ก แบบ ก ๒ ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๗ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๓ หน่วยกิตและทำสารนิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย ๔ ภาคการศึกษาปกติ(๒ปี) และอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ(๕ปี)

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แผน ก แบบ ก ๒ และแผน ข โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ดังนี้

หมวดวิชา	แผน ก แบบ ก ๒ /หน่วยกิต	แผน ข /หน่วยกิต
๑.หมวดวิชาบังคับ	๙	๙
๒.หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒
๓.หมวดวิชาเลือก	๖	๑๒
๔.ไม่นับหน่วยกิต	(๑๒)	(๑๒)
๕.วิทยานิพนธ์	๑๒	-
๖.สารนิพนธ์	-	๖
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙

รหัสวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย เลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑. เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา
๒. เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงภาคการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา
๓. หน่วยกิตประจำวิชาหมายถึงตัวเลขซึ่งแสดงจำนวนหน่วยกิตและปริมาณการเรียนการสอนของรายวิชานั้นๆ เช่น ๓ (๓-๐-๖) หมายถึง ๓ หน่วยกิต ประกอบด้วยบรรยาย ๓ ชั่วโมง/ต่อสัปดาห์ การปฏิบัติ ๐ ชั่วโมง/ต่อสัปดาห์ และการศึกษาด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมง/สัปดาห์

๓.๑.๓ รายวิชาในหลักสูตร

(๑) แผน ก แบบ ก ๒ วิชาบังคับจำนวน ๙ หน่วยกิต

๑)วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา Research Methodology in Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

๓) วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔	พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ Buddhism in English	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๒๐๕	กรรมฐาน Buddhist Meditation	(๓) (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๔๐๑	สัมมนาวิทยานิพนธ์ Seminar on Thesis	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑ Usage of Pali I	(๓) (๓-๐-๖)
๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒ Usage of Pali II	(๓) (๓-๐-๖)

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖	พระพุทธศาสนาเถรวาท Theravada Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๗	พระพุทธศาสนาเถรวาท Mahayana Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๒๐๘	ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา Selected Buddhist Works	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๐๙	สัมมนาพระพุทธศาสนา Seminar on Buddhism	๓ (๓-๐-๖)

(๓) วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๑๐	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๑	ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน New-Buddhist Movements in Contemporary World	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๓	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ Buddhism and Modern Sciences	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๔	พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย Buddhism and Thai Wisdom	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๒ ๓๑๕	สานเสวนาทางศาสนา Inter-Religious Dialogue	๓ (๓-๐-๖)

(๔) วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๔๐๐	วิทยานิพนธ์ Thesis	๑๒ หน่วยกิต
---------	-----------------------	-------------

(๒) แผน ข วิชาบังคับจำนวนไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต**๑) วิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต**

๖๐๐ ๑๐๑	พระไตรปิฎกวิเคราะห์ Tipitaka Analysis	๓ (๓-๐-๖)
๖๐๐ ๑๐๒	พุทธปรัชญา Buddhist Philosophy	๓ (๓-๐-๖)

๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Research Methodology in Buddhism

๒) วิชาบังคับแบบไม่นับหน่วยกิต

๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖)
Buddhism in English

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๓-๐-๖)
Buddhist Meditation

๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)
Seminar on Thesis

๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)
Usage of Pali I

๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)
Usage of Pali II

(๒) วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องศึกษาวิชาเอกพระพุทธศาสนา ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖)
Theravada Buddhism

๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ๓ (๓-๐-๖)
Mahayana Buddhism

๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Selected Buddhist Works

๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhism

(๓) วิชาเลือก ๑๒ หน่วยกิต นิสิตต้องเลือกศึกษาจากรายวิชาที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems

๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖)
New-Buddhist Movements in Contemporary World

๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖)
Buddhism and Modern Sciences

๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓ (๓-๐-๖)
Buddhism and Thai Wisdom

๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖)
Inter-Religious Dialogue

(๔) วิทยานิพนธ์ ๖ หน่วยกิต

๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต
Research Paper

๓.๑.๔ แผนการศึกษา แผน ก แบบ ก (๒)

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วย ตนเอง)
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา	๓
	๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	(๓)
	วิชาเอก	
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วย ตนเอง)
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	๓
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน	(๓)
	วิชาเอก	
	๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๓
๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓)	
วิชาเลือก		
เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วย ตนเอง)
๓	วิชาเอก	
	๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศานามหายาน	๓
	๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา	๓
	๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒	(๓)
	วิชาเลือก	
เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๓	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
๔	วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์	(๓) (๓-๐-๖)
	วิชาบังคับ ๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒
	รวม	๑๒

แผนการศึกษา แผน ข

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
๑	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๓
	๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา	๓
	๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	(๓)
	วิชาเอก	๓
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท		
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
๒	วิชาบังคับ	
	๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา	๓
	๖๐๐ ๒๐๕ กรรณฐาน	(๓)
	วิชาเอก	๓
	๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๓
	๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓)
วิชาเลือก	๓	
เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา		
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วย ตนเอง)
๓	วิชาเอก	๓ ๓ (๓) ๓
	๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนamahayan	
	๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา	
	๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒	
	วิชาเลือก	
	เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ รายวิชา	๓
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต (ทฤษฎี-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วย ตนเอง)
๔	บังคับไม่นับหน่วยกิต	(๓) ๖ ๖
	๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์	
	วิชาเลือก	
	เลือกศึกษาจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๒ รายวิชา	
	วิชาบังคับ	
	๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์	๖
	รวม	๑๒

๓.๑.๕ คำอธิบายรายวิชา (ดูจากภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ ตำแหน่งและคุณวุฒิ

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

(๑) วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ๑๙๒ หมู่ ๒ ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ๕๑๐๐๐

ตำแหน่ง ทาง วิชาการ	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จ การศึกษา	ปีที่ สำเร็จ	ภาระงานภายใน หลักสูตร และรายวิชาที่สอน
อาจารย์/ ผู้อำนวยการ	พระครูสิริสุตานุยุต,ดร.*	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๗	วิชากรรมฐาน/ วิชาสัมมนา พระพุทธศาสนา
		กศ.ม.(บริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยนเรศวร	๒๕๔๑	
		พธ.บ.(บริหารการศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๓๘	
		ป.ธ.๕	บาลีสถานหลวง	๒๕๔๖	

อาจารย์	พระมหาอินทร์วงศ์ อิสสรภาณี,ดร.*	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) กศ.ม.(บริหารการศึกษา) พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๗ ๒๕๔๘ ๒๕๔๕	ภาษาบาลี ๑/ ภาษาบาลี ๒
อาจารย์	พระสมณีก จรโณ,ดร.*	ศน.ด.(พุทธศาสนศึกษา) ศน.ม.(พุทธศาสนศึกษา) พธ.บ.(ศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๒๕๕๕ ๒๕๕๐ ๒๕๔๘	พระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ/วิชา พระพุทธศาสนา มหายาน
อาจารย์	ดร.ปกรณ์ มหากันธา	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) ร.ม.(การปกครองท้องถิ่น) ศศ.บ.(รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๗ ๒๕๕๐ ๒๕๒๔	วิชา พระพุทธศาสนา เถรวาท/วิชา กระบวนการพุทธ ใหม่ในโลกปัจจุบัน
อาจารย์	ดร.ชฎานันท์ อัครธรรมานนท์	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) ศศ.ม.(ไทยศึกษา) ศศ.บ.(สื่อสารมวลชน)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๗ ๒๕๔๗ ๒๕๓๘	วิชาการระเบียบวิธีวิจัย ทาง พระพุทธศาสนา/ วิชาศึกษางาน สำคัญทาง พระพุทธศาสนา/ พระพุทธศาสนากับ ภูมิปัญญาไทย

หมายเหตุ:* อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม

กำหนดให้นิสิตทุกคนเข้าได้รับการอบรมกรรมฐานเป็นระยะเวลา ๓๐ วัน โดยให้เป็นไปตามระเบียบของ
บัณฑิตวิทยาลัยและการบริหารจัดการของหลักสูตร

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

๕.๑.๑ นิสิตแผน ก แบบ ก ๒ และแผน ข จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติ
ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ต่อเมื่อศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสม
ในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๕.๑.๒ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วย
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์

๕.๑.๓ นิสิตมีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชาครบตามที่กำหนดได้ค่าระดับ
เฉลี่ยสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ ทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ โดยใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่
น้อยกว่า ๓ เดือน นับจากวันลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ เงื่อนไขอื่น ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือ
สารนิพนธ์ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๔ การเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์ ให้
เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

๕.๑.๕ ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการ
ยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการหรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์(Full Paper)ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ(Proceeding)

ผลงานสารนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีศักยภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและหลักการอย่างเป็นระบบและมีหลักการสามารถประยุกต์ใช้กับศาสตร์ต่างๆ ทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในการเขียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ได้และนำเสนอเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์อย่างมีจริยธรรมการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

๕.๓ ช่วงเวลา

ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นต้นไป

๕.๔ จำนวนหน่วยกิต

วิทยานิพนธ์จำนวน ๑๒ หน่วยกิต สารนิพนธ์จำนวน ๖ หน่วยกิต

๕.๕ การเตรียมการ

๕.๕.๑ ให้ลงทะเบียนเรียนวิชาเกี่ยวข้องกับการวิจัยทางพระพุทธศาสนา

๕.๕.๒ จัดให้มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

๕.๕.๓ กำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา

๕.๕.๔ จัดสัมมนาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และจัดให้มีคลินิกวิทยานิพนธ์

๕.๕.๕ ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ทั้งทางการบรรยายทางเอกสารและทางเว็บไซต์

๕.๖ กระบวนการประเมินผล

๕.๖.๑ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ๒๕๕๘

๕.๖.๒ ในการสอบวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่างๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์โดยคณะกรรมการสอบ หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๕.๖.๓ มีการจัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทุกครั้ง

๕.๖.๔ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ไม่ว่ากรณีใดๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้นก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ได้ทันเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทั้งนี้การขยายเวลาต้องอยู่ภายในระยะเวลา ๖ เดือนนับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ให้ถือว่าสอบไม่ผ่านและจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตเท่า นั้น

๕.๖.๕ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับคือ

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๕.๖.๖ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ในหน้าอนุมัติ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควรแต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบและเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๕.๖.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์โดยคณะกรรมการเสียงข้างมากมีมติให้ผ่าน ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาด เมื่อทราบผลการประเมินและให้หนังสือส่งวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว บัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

หมวดที่ ๔

ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	มีการฝึกฝนด้านระเบียบวินัยกิจกรรมารยาททั้งทางกายและวาจาที่เหมาะสม ความซื่อสัตย์ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านกระบวนการเรียนการสอน
๒.ด้านความรู้ลึกในพระพุทธศาสนา	ส่งเสริมให้มีความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาโดยเน้นคัมภีร์พระพุทธศาสนา และการรู้จักแสวงหาความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในระดับชาติและนานาชาติเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ด้านพระพุทธศาสนา
๓. ด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	ส่งเสริมทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษโดยการร่วมมือกับสถาบันภาษา
๔. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการเรียนรู้และปฏิบัติงาน การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
๕. ด้านภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อสังคมและสืบสานศิลปวัฒนธรรม	สอนให้มีภาวะผู้นำด้านพระพุทธศาสนา สอนให้มีจิตอาสา สำนึกสาธารณะให้บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย
๖. ด้านศักยภาพในการปฏิบัติงาน	ฝึกให้นิสิตเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ใฝ่คิด โดยมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์ประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม สามารถผลิตงานวิจัยที่มีประโยชน์และนำไปประยุกต์ใช้งานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผลการเรียนรู้
๑. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ๑.๑ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม เสียสละ ๑.๒ มีวินัย ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ๑.๓ ซื่อสัตย์ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น ๑.๔ มีภาวะความเป็นผู้นำ	๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๑.๑ อาจารย์ผู้สอนจะสอดแทรกเรื่องคุณธรรมจริยธรรมในการสอนทุกรายวิชาและยกย่องนิสิตที่ทำความดีมีจิตอาสา ๑.๒ มอบหมายงานรายบุคคล ๑.๓ มอบหมายงานกลุ่ม ๑.๔ ให้นำเสนอข้อมูลผลงานโดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๑.๑ ประเมินจากการตรงเวลาของนิสิตในการเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมร่วมปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน และผลงานด้านจิตอาสา ๑.๒ การมีวินัย ๒ อย่างคือ ๑.วินัยในการเรียน ๒.วินัยในตนเอง นิสิตมีสมุดบันทึกการวางแผนในการเรียน การเขียนวิทยานิพนธ์ และการดำเนินชีวิต ๑.๓ ประเมินจากการนำเสนอผลงาน

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
		๑.๔ ประเมินจากผลงานและการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
<p>๒. ด้านความรู้</p> <p>๒.๑ มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระพุทธศาสนา และประยุกต์ในการเขียนงานวิชาการ</p> <p>๒.๒ มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชาพระพุทธศาสนาได้</p> <p>๒.๓ มีความเข้าใจทฤษฎีการวิจัยทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์หลักธรรมมาใช้กับแนวคิดในทางทฤษฎีและการเขียนงานวิจัย</p> <p>๒.๔ สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการพระพุทธศาสนา</p>	<p>๒. ด้านความรู้</p> <p>๒.๑ จัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งเน้นให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจสาขาวิชาพระพุทธศาสนา โดยใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นหลักการทางทฤษฎี และการประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง กระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจด้วยตนเอง</p> <p>๒.๒ จัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาการศาสตร์สมัยใหม่ควบคู่กับวิชาการพระพุทธศาสนา</p> <p>๒.๓ จัดให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัยด้วยตนเอง ในการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่</p> <p>๒.๔ ส่งเสริมให้มีการวิจัยและค้นคว้าองค์ความรู้ในพระไตรปิฎก และนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>๒. ด้านความรู้</p> <p>๒.๑ ประเมินด้วยการสอบวัดผลและ/หรือรายงาน</p> <p>๒.๒ ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน ในรายวิชา และ/หรือกิจกรรมและประเมินผล</p> <p>๒.๓ ประเมินด้วยการนำเสนอรายงาน สารนิพนธ์ และ/หรือวิทยานิพนธ์</p> <p>๒.๔ ประเมินด้วยผลงานวิจัยทางวิชาการและ การพัฒนาเผยแพร่สู่สังคมในสื่อต่างๆ</p>
<p>๓. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนาอย่างเหมาะสม</p> <p>๓.๒ สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย การสังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ</p> <p>๓.๓ สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย และองค์ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์</p> <p>๓.๔ สามารถตัดสินใจในเรื่องที่</p>	<p>๓. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎี การคิดต่อยอดองค์ความรู้และการแก้ไขปัญหา</p> <p>๓.๒ เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการปฏิบัติงานจริง</p> <p>๓.๓ เน้นการเรียนรู้ที่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้</p> <p>๓.๔ การอภิปราย สัมมนาวิชาการ และการนำเสนอผลงาน</p>	<p>๓. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ วัดผลจากการนำเสนอผลงานการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน</p> <p>๓.๒ วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓.๓ การนำเสนอผลงาน การอธิบาย การถามและตอบคำถาม</p> <p>๓.๔ การนำเสนอผลงานวิชาการสู่สาธารณะ</p>

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติ และ/หรือนานาชาติ</p>		
<p>๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ตนเองและผู้อื่น</p> <p>๔.๒ สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน</p> <p>๔.๓ แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม</p> <p>๔.๔ มีความรับผิดชอบสามารถตัดสินใจ รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ การจัดกิจกรรมในรายวิชาที่เน้นการเรียนการสอนที่มีการปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน</p> <p>๔.๒ ฝึกฝนภาวะความเป็นผู้นำ ผู้ตาม การแสดงออกถึงภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน และการรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นในการปฏิบัติงานเป็นทีมและการทำงานวิจัย</p> <p>๔.๓ ฝึกฝนการทำกิจกรรมกลุ่ม จัดการประชุม แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ติดตามผลและประสานงาน</p> <p>๔.๔ ฝึกสังเกต สรุปรายงานผลงาน นำเสนอแนวทางการแก้ไข</p>	<p>๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตในหลายๆ ด้านระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น พฤติกรรมความสนใจ ตั้งใจเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง</p> <p>๔.๒ สังเกตพฤติกรรมการแสดงบทบาทภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>๔.๓ สังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบในการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมาย การนำเสนอผลงาน การทำงานวิจัย และการร่วมทำกิจกรรมเพื่อสังคม</p> <p>๔.๔ สังเกตความสนใจ การแสดงความคิดเห็น เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาตนเอง และกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม</p>
<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหา เชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี</p> <p>๕.๒ สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการศึกษาและวิชาชีพ รวมถึงชุมชน</p>	<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ จัดการส่งเสริม แนะนำแนวทางการเรียนรู้ เชิงสถิติ และการวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในรายวิชา</p> <p>๕.๒ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการสื่อสาร และการนำเสนอ โดยใช้เทคโนโลยีทั้งด้วยตนเองและร่วมกับผู้อื่น</p> <p>๕.๓ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตได้ฝึกทักษะด้าน</p>	<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ การทดสอบความรู้และเทคนิคการวิเคราะห์และวิจารณ์ทฤษฎีหรือแนวคิดใหม่ๆ</p> <p>๕.๒ การทำงานวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงขั้นตอนการเขียนรายงาน และการนำเสนอผลงาน</p> <p>๕.๓ รายงานผล การนำเสนอข้อมูลวิจัย</p>

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
ทั่วไปได้อย่างเหมาะสม ๕.๓ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบ การศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร	การใช้เทคโนโลยีประกอบการ ค้นคว้าและการทำวิทยานิพนธ์	

๓. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

การแสดงให้เห็นแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง โดยระบุเป็นความ
รับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่างๆ ในตารางมีความหมาย
ดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Moral and Ethics)

- (๑) ปฏิบัติตนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม จิตอาสา
- (๒) มีวินัยปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ
- (๓) ซื่อสัตย์ไม่คัดลอกผลงานผู้อื่น
- (๔) มีภาวะความเป็นผู้นำ

๓.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

- (๑) มีความรู้และความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ในเนื้อหาสาระหลักของสาขาวิชาพระพุทธศาสนา และ
ประยุกต์ใช้ในการเขียนงานวิชาการ
- (๒) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการพัฒนาวิชาการสมัยใหม่สามารถประยุกต์ใช้ร่วมกับวิชา
พระพุทธศาสนาได้
- (๓) มีความเข้าใจทฤษฎีการวิจัยทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์หลักกรรมมาใช้กับแนวคิด
ในทางทฤษฎีและการเขียนงานวิจัย
- (๔) สามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้จากงานวิจัยเพื่อเชื่อมโยง
กับการพัฒนาองค์กร เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมในด้านวิชาการพระพุทธศาสนา

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

- (๑) สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อการพัฒนาและ
สร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ทางพระพุทธศาสนาอย่างเหมาะสม
- (๒) สามารถสืบค้นข้อมูลผลงานวิจัย สิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย
สังเคราะห์ และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความคิดใหม่ๆ
- (๓) สามารถประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยและองค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนาในการแก้ปัญหาหรือพัฒนา
งานได้อย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์
- (๔) สามารถตัดสินใจในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และสามารถผลิตผลงาน
ทางวิชาการและงานวิจัย ในระดับชาติ และ/หรือนานาชาติ

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibilities)

(๑) สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาขึ้นนำองค์กร แก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่ตนเองและผู้อื่น

(๒) สามารถทำงานเป็นทีม เคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ร่วมงาน

(๓) แสดงภาวะความเป็นผู้นำในองค์กร บริหารการทำงานเป็นทีมได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม

(๔) มีความรับผิดชอบสามารถตัดสินใจ รวมทั้งวางแผนปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

(๑) สามารถคัดกรองข้อมูลและใช้หลักตรรกะทางคณิตศาสตร์และสถิติ ในการศึกษาค้นคว้าปัญหาเชื่อมโยงประเด็นปัญหาที่สำคัญและซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านพระพุทธศาสนาในเชิงลึกได้เป็นอย่างดี

(๒) สามารถสื่อสารด้านการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน และการนำเสนอ และสื่อสารกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงการวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม

(๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการค้นคว้าข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการติดต่อสื่อสาร

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การ สื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
๓.หมวดวิชาเอก																			
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท	●	○	○		●	○	○		○	○	●		●	○	○		○	●	○
๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน	●	○	○		●	○	○		○	○	●		●	○	○		○	●	○
๖๐๒ ๒๐๘ ศักยภาพสำคัญทางพระพุทธศาสนา	●	○	○		●	○	○	○	○	●	○	○		●	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา	○		○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	●	○	○	●	○
๔.หมวดวิชาเลือก																			
๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	●	○	○		○	●	○	○	●	○	○	○		●	○	○	●	●	○
๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○
๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	○	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○
๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○		○	●	○
๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○
๕.หมวดสารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต																			

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม				๒.ด้านความรู้				๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา				๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ				๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การ สื่อสาร เทคโนโลยี สารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓
๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	●	●
๖.หมวดวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต																			
๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	●	●

หมวดที่ ๕
หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๓ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๕๔๙ ดังนี้

ระดับ	ค่าระดับ	เกณฑ์คะแนน	
		วิชาเลือก	วิชาบังคับและเอก
A	๔.๐๐	๙๕ - ๑๐๐	๙๕ - ๑๐๐
A-	๓.๖๗	๙๐ - ๙๔	๙๐ - ๙๔
B+	๓.๓๓	๘๕ - ๘๙	๘๕ - ๘๙
B	๓.๐๐	๘๐ - ๘๔	๘๐ - ๘๔
C+	๒.๕๐	๗๕ - ๗๙	ต่ำกว่า ๘๐
C	๒.๐๐	๗๐ - ๗๔	
F	๐	ต่ำกว่า ๗๐	

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและมหาบัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นอย่างน้อย

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตโดยให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกสถาบันมาเป็นคณะกรรมการร่วม และกำหนดให้เป็นเงื่อนไขในกระบวนการประกันคุณภาพทั้งภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน สุ่มประเมินรายละเอียดของรายวิชาถึงผลการเรียนรู้ประเมินถึงความสอดคล้องกับความรับผิดชอบในหลักสูตรมีกระบวนการประเมินผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ แต่ละรายวิชาโดยพิจารณาจากการสอบซึ่งผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานที่กำหนด (ร้อยละ ๗๕ ของแต่ละหมวดวิชา) การประเมินผลคุณภาพการวัดผลจากข้อสอบและรายงานการวิเคราะห์ข้อสอบและพิจารณาจากการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การสอบวิทยานิพนธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของมหาบัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สถานะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของมหาบัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากมหาบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของมหาบัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของมหาบัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีข้อเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับมหาบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของมหาบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้อองค์ความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิสิตและวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- (๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่
- (๒) จำนวนสิทธิบัตร
- (๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- (๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

๑. มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ หรือไม่เกินกว่า ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ
๒. ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
๓. ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
๔. ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม
๕. ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและวิชาเอกทุกวิชา และได้รับ S ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U
๖. ต้องผ่านการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
๗. ต้องผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานจำนวน ๓๐ วัน
๘. แผน ก แบบ ก ๒ ต้องสอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
๙. แผน ข ต้องสอบผ่านการประเมินสารนิพนธ์และส่งสารนิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๐.แผน ก แบบ ก ๒ ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรือส่วนหนึ่งของผลงานวิทยานิพนธ์ได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม

๑๑.แผน ข ผลงานสารนิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์ต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

หมวดที่ ๒ การพัฒนาคณาจารย์

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

จัดให้มีการปฐมนิเทศแนะนำอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะและหลักสูตรที่สอน โดยสาระประกอบด้วย

๑.๑ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน

๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์ และกฎระเบียบต่างๆ

๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา

และมีอาจารย์อาวุโสเป็นอาจารย์พี่เลี้ยง โดยมีหน้าที่ให้คำแนะนำและการปรึกษาเพื่อเรียนรู้และปรับตัวเข้าสู่การเป็นอาจารย์ในสาขาวิชา มีการนิเทศการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ต้องสอน และมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่ ให้เข้าร่วมรับผิดชอบรายวิชาและมอบหมายงานบางส่วนในการดูแลนิสิต

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

๒.๑.๑ ส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร การศึกษาดูงานในองค์กรต่างๆ การลาศึกษาต่อเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

๒.๑.๒ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองด้านการวิจัย สนับสนุนให้เขียนโครงการวิจัยและสนับสนุนการวิจัยทั้งในระดับคณะ/มหาวิทยาลัยและทุนวิจัยจากภายนอกมหาวิทยาลัย

๒.๒ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

๒.๒.๑ สนับสนุนให้อาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชา

๒.๒.๒ สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการเข้าประชุม สัมมนา และอบรมทางวิชาการและวิจัย

๒.๒.๓ สนับสนุนให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการต่างๆการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินบทความวิจัย ตำแหน่งทางวิชาการ ประเมินโครงการวิจัยและเป็นคณะกรรมการวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๔ สนับสนุนให้อาจารย์ขอทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และตีพิมพ์บทความทางวิชาการ และผลงานวิจัย

๒.๒.๕ สนับสนุนให้อาจารย์สร้างเครือข่ายทางวิชาการร่วมกับหน่วยงานและสถาบันทั้งในและต่างประเทศ

หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร

๗.๑ การกำกับมาตรฐานหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรจัดให้ดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดย สกอ.ตามรายละเอียดต่อไปนี้

๗.๑.๑. จัดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน ๓ ท่าน ซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๕๘ ทำหน้าที่ในการบริหาร พัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล การพัฒนาหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาและมีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๗.๑.๒ จัดให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งมีคุณสมบัติและมีผลงานวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๕๘ ทำหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษาและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลามีหน้าที่ในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอน

๗.๑.๓ มีการควบคุมภาระงานอาจารย์ที่ปรึกษามหาบัณฑิตให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๕๘

๗.๑.๔ ผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษาเรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.๒๕๕๘

๗.๑.๕ ผลงานสารนิพนธ์ของผู้สำเร็จการศึกษาต้องได้รับการตีพิมพ์หรือยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการหรือนำเสนอต่อที่ประชุมที่มีรายงานการประชุม(Proceedings)

๗.๑.๖ มีการประเมินผลหลักสูตรโดยนิสิตประเมินก่อนสำเร็จการศึกษา เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุก ๕ ปีและจัดให้มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อรับผิดชอบในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

๗.๑.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาบัณฑิตจบการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษา

๗.๑.๘ ติดตามควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอน

๗.๑.๙ มีการจัดทำรายละเอียดของ มคอ.๓ และมคอ.๕

๗.๑.๑๐ มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

๗.๒ บัณฑิต

๗.๒.๑ มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ

๗.๒.๒ มีการพัฒนาและส่งเสริม ควบคุมและติดตามให้ผลงานของนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

๗.๒.๓ อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๗.๓. นิสิต

๗.๓.๑ มีการวางแผนกระบวนการรับนิสิตอย่างมีระบบ มีกลไก นำไปสู่การปฏิบัติและจัดให้มีการวัดผลประเมินผลเพื่อติดตามและนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาคุณภาพกระบวนการรับนิสิตโดยกำหนดคุณสมบัติของนิสิตให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติของหลักสูตร เกณฑ์ในการคัดเลือกมีความโปร่งใสชัดเจน มีเครื่องมือในการคัดเลือกนิสิตที่มีความพร้อมสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด

๗.๓.๒ สำหรับนิสิตที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ที่กำหนดในการประกาศรับ หลักสูตรมีกระบวนการในการเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา อย่างมีระบบ มีกลไกนำไปสู่การปฏิบัติและมีการประเมินผลติดตามเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเตรียมความพร้อมให้นิสิตก่อนเข้ารับการศึกษา

๗.๓.๑ มีกระบวนการดูแลให้คำปรึกษาและมีการวางระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการ ความเสี่ยงของนิสิตและให้คำปรึกษาทั้งด้านการเรียนการสอน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่มีสภาพเป็นนิสิต

๗.๓.๒ มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากการปฏิบัติและประสบการณ์จริง

๗.๓.๓ มีระบบการสื่อสารข้อมูลให้เข้าถึงนิสิตอย่างทั่วถึง เช่น การสื่อสารผ่าน(e-mail) เป็นต้น

๗.๓.๔ อื่นๆ (ตามกำหนดเพิ่มเติมของบัณฑิตวิทยาลัย)

๗.๔ การสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่นิสิต

๗.๔.๑ การให้คำปรึกษาด้านวิชาการและอื่นๆแก่นิสิต

บัณฑิตวิทยาลัยมีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นิสิตทุกคน โดยนิสิตที่มีปัญหาในการเรียนสามารถปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการได้ โดยอาจารย์ของบัณฑิตวิทยาลัยทุกคนจะต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นิสิต และทุกคนต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา เพื่อให้นิสิตเข้าปรึกษาได้ นอกจากนี้ ยังมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะคอยชี้แนะกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อ และการวิจัย และมีระบบให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลการศึกษาและการประเมินด้านต่างๆ เพื่อให้บัณฑิตได้มีการพัฒนาตนเอง

๗.๔.๒ การอุทธรณ์ของนิสิต

กรณีที่นิสิตที่นิสิตมีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ ตลอดจนจุดคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้

๗.๕ คณาจารย์

-มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยโดยอาจารย์ใหม่ จะต้องมีความรู้การศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

-การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร

คณาจารย์ประจำหลักสูตรประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผล และให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือหรือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และได้มอบหมายเป็นไปตามคุณลักษณะมหาวิทยาลัยที่พึงประสงค์

๗.๖ การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดนโยบายให้มีการเชิญอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรมาบรรยาย โดยที่อาจารย์พิเศษหรือวิทยากรจะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ อาจารย์ประจำรายวิชาพิจารณาเสนอชื่ออาจารย์พิเศษเพื่อร่วมสอนในรายวิชาในบางชั่วโมง ทั้งนี้ให้คณาจารย์รับผิดชอบหลักสูตรพิจารณาอนุมัติ

๗.๗ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๗.๗.๑ หลักสูตร มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรรับผิดชอบการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรมีกระบวนการในการวางแผนควบคุมกำกับสาระของรายวิชาให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร อ้างอิงข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเทียบเคียงกับหลักสูตรอื่นๆ และจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นจากผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบันและผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและนอกสถาบัน และได้นำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตามความก้าวหน้าของวิชาการและความต้องการของสังคม

๗.๗.๒ การเรียนการสอน อาจารย์ประจำหลักสูตรประชุมทุกภาคการศึกษาเพื่อระดมความเห็นกำหนดผู้สอนโดยคัดเลือกตามคุณวุฒิและประสบการณ์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่นิสิต อาจารย์ประจำหลักสูตรประชุมกันเมื่อสิ้นภาคการศึกษาเพื่อกำหนดมาตรการ พิจารณาจุดเด่น จุดควรปรับปรุงในการเรียนการสอน มีการติดตาม การประเมินผลกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา นำผลการประเมินมาปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม มีจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่อาจารย์โดยเนื้อหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จัดอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และมีอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม จำนวน ๑ ท่าน ในการติดตามประเมินผลการทำวิจัยของนิสิตเพื่อให้ได้องค์ความรู้ของงานวิจัยที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร

๗.๗.๓ การประเมินผู้เรียน มีวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียน มีการประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตรเพื่อให้ผลการเรียนรู้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

๗.๘ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๗.๘.๑ การบริหารงบประมาณ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนอุปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

๗.๘.๒ ทรัพยากรการเรียนการสอน

-ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม บัณฑิตวิทยาลัยมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำราเฉพาะทาง และมีอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง มีเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อการศึกษาที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาพระพุทธศาสนาดังนี้

ตำราภาษาไทย	๑๓๒,๕๒๕	เล่ม
ตำราภาษาอังกฤษ	๒๑,๕๗๐	เล่ม
วารสารภาษาไทยและอังกฤษ	๒,๐๐๐	ชื่อเรื่อง
ฐานข้อมูลออนไลน์	๒,๐๐๐,๐๐๐	ชื่อเรื่อง

การบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ ไวไฟ (Wifi) นอกจากนี้ ยังมีสื่อการศึกษาในรูปแบบอื่นๆ เช่น VCD, DVD, CD-ROM, แผนที่, หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ และบริการห้องสมุดผ่านระบบอินเทอร์เน็ตทั่วประเทศ (Journal-Link) และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ มีเพียงพอในห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยอื่นๆ เช่น หอสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีตำรางานวิจัยด้านศาสนา

-ส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักศึกษาแจ้ง ระบุความต้องการหนังสือ ตำรา วารสารและอุปกรณ์การเรียนการสอน ในการประสานการจัดซื้อหนังสือนั้น อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา จะมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายชื่อหนังสือ ตลอดจนสื่ออื่นๆ ที่จำเป็น นอกจากนี้อาจารย์พิเศษที่เชิญมาสอนบางรายวิชาและบางหัวข้อ ก็มีส่วนในการเสนอแนะรายชื่อหนังสือ สำหรับให้หอสมุดกลางจัดซื้อหนังสือด้วย และในส่วนของบัณฑิตวิทยาลัยมีการสั่งซื้อหนังสือ ตำรา หรือวารสารเฉพาะทาง เพื่อเข้าห้องสมุดของบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๘.๓ การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

-บุคลากรสายสนับสนุนควรมีวุฒิปริญญาตรี-โทที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบและมีความรู้พระพุทธศาสนา สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งธุรการ ทั้งด้านระเบียบงานฝ่ายบุคคล เอกสาร การติดต่อประสานงาน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยประสานงานกับผู้บังคับบัญชาในบัณฑิตวิทยาลัย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่คณาจารย์ และนักศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

-การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน หน่วยงานระดับคณะ จัดให้มีการฝึกอบรม ทักษะด้านต่างๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน การเรียนรู้เทคโนโลยี การสื่อสาร การพัฒนาศักยภาพเพื่อพัฒนาองค์กร ส่งเสริมให้บุคลากร ร้อยละ ๕๐ ได้มีโอกาสเรียนรู้ด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นเป็นประจำทุกปี

๗.๙ ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือ ความพึงพอใจของผู้ใช้มหับัณฑิต

๘.๙.๑ มีการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการเปิดและการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกๆ ๕ ปี

๘.๙.๒ มีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้มหับัณฑิตและนายจ้าง (ทุกๆ ปีการศึกษา)

๘.๙.๓ มีการติดตามการพัฒนาอาชีพและความก้าวหน้าในการทำงานของมหับัณฑิต เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับมาพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

๗.๑๐ ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มีการวางแผนติดตามควบคุมการดำเนินงานของหลักสูตรและการเรียนการสอนตามตัวบ่งชี้ TQF ตัวบ่งชี้ที่ ๑-๕ ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้บังคับต้องมีผลดำเนินการบรรลุตาม

เป้าหมายติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๒ ปี และมีจำนวนตัวบ่งชี้ ที่มีผลดำเนินการบรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่า ๘๐% ของตัวบ่งชี้รวม โดยพิจารณาจากจำนวนตัวบ่งชี้บังคับและตัวบ่งชี้รวมในแต่ละปี ดังนี้

ดัชนีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่๑	ปีที่๒	ปีที่ ๓	ปีที่๔
๑. อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินการของหลักสูตร	X	X	X	X
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ และ/หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาชา (ถ้ามี)	X	X	X	X
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๓ อย่างน้อยก่อนเปิดการสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา ตามแบบ มคอ.๕ ภายใน ๓๐ วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา (ไม่มี มคอ.๖ รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม)	X	X	X	X
๕. จัดทำรายงานการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ ประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ทุกคน (ถ้ามี) ได้รับการปฐมนิเทศหรือแนะนำด้านการเรียนการสอน	X	X	X	X
๙. อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	X	X	X	X
๑๐. บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	X
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายมอบหมายบัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			X	X
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อมอบหมายบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐			X	X

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๘.๑ การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๘.๑.๑ การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียน การสอนนั้น พิจารณาจากตัวผู้เรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่ โดยอาจประเมินจากการทดสอบย่อย การสังเกตพฤติกรรมของนิสิต การอภิปรายโต้ตอบจากนิสิต การตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียน ซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้ว ก็ควรจะประเมินเบื้องต้นได้ว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน จะสามารถชี้ได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไป หากพบว่า มีปัญหาก็จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการสอนโดยจัดให้มีการทัศนศึกษาออกสถานที่ เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนบางรายวิชา อาจารย์ผู้สอนประเมินจากการมีส่วนร่วม สังเกตพฤติกรรม การสื่อสาร ความรับผิดชอบ

๘.๑.๒ การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์รายวิชา ชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา และการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา

๘.๒ การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๘.๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า

ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำวิทยานิพนธ์และ/หรือสารนิพนธ์ ซึ่งอาจารย์สามารถ ประเมินผลการทำงานได้ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่า นั้นจะประเมินโดยใช้แบบสอบถามหรือแบบสัมภาษณ์หรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม

๘.๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้เกี่ยวข้อง

๘.๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา

ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงาน หลักสูตร หรือจากรายงานของการประเมินผลการประกันคุณภาพภายใน

๘.๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด ๗ ข้อ ๗ โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓ คน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร กรรมการประเมินคุณภาพภายใน

๘.๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมด จะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวม และในแต่ละรายวิชา กรณีที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการ

ปรับปรุงย่อย ในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้น จะกระทำทุก ๕ ปี ทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้มหาดบัณฑิตอยู่เสมอ

เอกสารแนบ

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐

๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์

๓ (๓-๐-๖)

Tipitaka Analysis

ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างสาระและพัฒนากการพระไตรปิฎก สาระสังเขปและวิเคราะห์หลักธรรมสำคัญ หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ

๖๐๐ ๑๐๒ พุทธปรัชญา

๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Philosophy

วิเคราะห์ประวัติและพัฒนากการของพุทธปรัชญาในพระพุทธศาสนายุคต้น เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มารธมิกะ โยคัจจกร สุขาวดีและพุทธตันตระ ทั้งนี้การศึกษาแนวคิดเหล่านั้นจะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ในกรอบของแนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยาและแนวคิดทางจริยศาสตร์

๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา

๓ (๓-๐-๖)

Research Methodology in Buddhism

ศึกษาหลักการและกระบวนการของการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงเอกสารโดยเน้นระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาทางพระพุทธศาสนา

๖๐๐ ๒๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ

(๓) (๓-๐-๖)

Buddhism in English

ศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียนโดยเน้นฝึกหาคการใช้ศัพท์เฉพาะวิชาการด้านพระพุทธศาสนา(technical term) การอ่านคัมภีร์หรือตำรางานวิจัยทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการทำงานวิชาการของนิสิต

๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน

(๓) (๓-๐-๖)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา สฎีกา อนุสฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนาญาณ ๑๖ เป็นต้น

๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์

(๓) (๓-๓-๖)

Seminar on Thesis

สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวอย่างงานวิจัยและวิทยานิพนธ์วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิทยานิพนธ์ โดยเน้นการตั้งชื่อ วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย

๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑

(๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

ศึกษาประวัติและพัฒนากการภาษาบาลี การพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาดกภูมิฎกถาและธรรมปทัฎกถาประกอบ

- ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒** (๓) (๓-๐-๖)
Usage of Pali II
 ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมั่งคั่งถกที่ปณีและวิสุทธิมรรคประกอบ
- ๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท** ๓ (๓-๐-๖)
Theravada Buddhism
 ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาเถรวาท คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและหลักคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนาเถรวาทพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศต่างๆ
- ๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน** ๓ (๓-๐-๖)
Mahayana Buddhism
 ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนามหายาน คัมภีร์สำคัญ นิกายสำคัญทางพระพุทธศาสนามหายานและคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนามหายานพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนามหายานในประเทศต่างๆ
- ๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา** ๓ (๓-๐-๖)
Selected Buddhist Works
 ศึกษาผลงานทางคัมภีร์ ผลงานทางวรรณกรรมและหลักคำสอนสำคัญของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาคนสำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันที่สะท้อนอัตลักษณ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเช่นผลงานของพระพุทธโฆสจารย์ พระอนุรุทธาจารย์ พระสิริมังคลาจารย์ พระพุทธทาสภิกขุ พระพุทธโฆสจารย์(ป.อ.ปยุตโต) พระวัลโลภะราหุล พระโสภณมหาเถระ(เลดีสยาตอ) นาคารชุน อสังขะ วสุพันธ์ุ สองขะปะ(วัชรยาน) พระนารทมหาเถระ(ศรีลังกา) ริส เดวิดส์ เซอร์บาตสกี ดี.ที.ชูชุกิ ทะไลลามะ ดิช นัท ฮันท์ เป็นต้น
- ๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา** ๓ (๓-๐-๖)
Seminar on Buddhism
 สัมมนาพระพุทธศาสนากับประเด็นปัญหาสังคมปัจจุบันโดยให้นิสิตมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการอภิปราย เสนอข้อคิดเห็น และการวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน
- ๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย** ๓ (๓-๐-๖)
Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems
 ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวกับเกณฑ์ตัดสินความดี ความชั่ว ควร ไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการอธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การทำการุณยฆาต การทำโคลนนิ่ง
- ๖๐๒ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน** ๓ (๓-๐-๖)
New-Buddhist Movements in Contemporary World
 ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมกับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนา รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอน วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน
- ๖๐๒ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่** ๓ (๓-๐-๖)
Buddhism and Modern Sciences

ศึกษาพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ที่ครอบคลุมวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยการบูรณาการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการประยุกต์อธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา

๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย

๓ (๓-๐-๖)

Buddhism and Thai wisdom

ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนา ที่มีต่อภูมิปัญญาไทย

๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา

๓ (๓-๐-๖)

Inter-Religious Dialogue

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการสานเสวนาทางศาสนา รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก

วิทยานิพนธ์

๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์

๑๒ หน่วยกิต

Thesis

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สารนิพนธ์

๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์

๖ หน่วยกิต

Research paper

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ภาคผนวก ข
ตารางเปรียบเทียบ
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

**รายละเอียดในการพัฒนาและเปรียบเทียบรายวิชา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**

- ๑.ปรับเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร
- ๒.ปรับเนื้อหาผลกระทบต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย
- ๓.ปรับปรุงปรัชญาความสำคัญของหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ปรัชญาเดิม	ปรัชญาใหม่
ผลิตมหาบัณฑิตให้มีความรู้และเชี่ยวชาญในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา สามารถวิจัย ค้นคว้าและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม เป็นผู้นำทางปัญญา พัฒนาจิตใจและสังคม	มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา บูรณาการวิชาการสู่งานวิจัย พัฒนาสังคมอุดมปัญญา เสริมคุณค่าด้วยคุณธรรมและจริยธรรม

ความสำคัญของหลักสูตร	ความสำคัญของหลักสูตรข้อความใหม่
ไม่มี	ความเจริญทางวัตถุในทั่วโลกได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วพร้อมกับความแก่งแย่งเอาเปรียบซึ่งกันและกันส่งผลให้เกิดความเครียดทางด้านจิตใจ เพื่อรองรับการพัฒนาด้านจิตใจจำเป็นต้องมีการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพของพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถในการค้นคว้าวิจัยด้านพระพุทธศาสนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีคุณธรรมและจริยธรรม

๔. ปรับแก้ไขวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพิ่มเติม เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันมากขึ้น

วัตถุประสงค์เดิม	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรปรับปรุงใหม่
๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในพระพุทธศาสนา มีความสามารถในการศึกษาวิจัยหลักพุทธธรรมในเชิงวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆทางพระพุทธศาสนา	๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตทางพระพุทธศาสนาที่มีคุณธรรมและจริยธรรม
๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความสามารถ	๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา
๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความสามารถ	๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ทางพระพุทธศาสนา

วิเคราะห์และประยุกต์หลักธรรมเพื่อประโยชน์ในการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างมีประสิทธิภาพ ๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีศิลาจารวัดตรงดงาม เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม สามารถประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาชีวิตตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม	ความสามารถบูรณาการความรู้ด้านพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ได้อย่างเป็นระบบ ๑.๒.๔ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้มีจิตอาสาและทำงานเป็นทีมได้ ๑.๒.๕ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้เป็นผู้สามารถศึกษาพระพุทธศาสนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการศึกษาข้อมูลเพื่อทำวิจัยและนำเสนอข้อค้นพบในงานวิจัย
--	--

๕.ปรับเนื้อหาผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

๖.ปรับเนื้อหาการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิต

๗.ปรับเนื้อหาการพัฒนาการเรียนรู้แต่ละด้าน

๘. ปรับโครงสร้างหลักสูตร ดังนี้ ตัด ๓ รายวิชา คือ ๖๐๐ ๓๑๒ วิชาพระพุทธศาสนานิกายเซ็น ๖๐๐ ๓๑๖ จิตวิทยาแนวพุทธ ๖๐๐ ๓๑๗ พระพุทธศาสนากับการศึกษา

๙.ปรับชื่อรายวิชา ๓ รายวิชา คือ

วิชาเดิม	ปรับเปลี่ยนใหม่
๑).๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) English	๑).๖๐๐ ๑๐๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ Buddhism in English
๒).๖๐๐ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓ Neo-Buddhist Movement in Contemporary	๒).๖๐๐ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน ๓ New- Buddhist Movement in Contemporary
๓).๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓ Buddhism and Thai Culture	๓). ๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓ Buddhism and Thai <u>Wisdom</u>

๑๐. ปรับคำอธิบายรายวิชาจำนวน ๑๕ รายวิชา คือ

๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์	๒ พุทธปรัชญา	๓ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา
๔ พระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ	๕ สัมมนาวิทยานิพนธ์	๖ การใช้ภาษาบาลี ๑
๗ พระพุทธศาสนาเถรวาท	๘.พระพุทธศาสนamahayan	๙ . ศี ก ข า ง น ส ำ ค ัญ ท า ง พระพุทธศาสนา
๑๐.สัมมนาพระพุทธศาสนา	๑๑.พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	๑๒.ขบวนการพุทธใหม่ในโลกปัจจุบัน
๑๓. พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	๑๔.พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย	๑๕.สานเสวนาทางศาสนา

๑๑. เพิ่มการศึกษาแผน ข และ ๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์

๑๒. รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรภายหลังการปรับปรุงแก้ไขและเปลี่ยนแปลง ดังนี้

๑๒.๑. วิชาเอก ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

๑๒.๒. วิชาบังคับ ไม่มีเปลี่ยนแปลง

๑๒.๓. วิชาเลือก ลดจำนวนรายวิชาเลือกเหลือ ๕ รายวิชา จากเดิม ๘ รายวิชา (ในระบบจำนวน ๓ หน่วยกิต)

๑๒.๔. วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ตารางเปรียบเทียบ
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หมวดวิชา	หลักสูตร พ.ศ. ๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐	
๑.หมวดวิชาบังคับ	แผน ก แบบ ก ๒	แผน ก แบบ ก ๒	แผน ข
๑.๑ หนักหน่วยกิต	๙	๙	๙
๑.๒ ใมน้หน่วยกิต	(๑๕)	(๑๕)	(๑๕)
๒. หมวดวิชาเอก	๑๒	๑๒	๑๒
๓.หมวดวิชาเลือก	๖	๖	๑๒
๔.วิทยานิพนธ์	๑๒	๑๒	สารนิพนธ์ ๖
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๓๙	๓๙

แนวสังเขปรายวิชาที่มีการปรับปรุง

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
ก. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)	ก. วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต)	
๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis ศึกษาสาระและพัฒนาการของการรวบรวมพระธรรมวินัยเป็นพระไตรปิฎกโครงสร้าง และสาระสังเขปของพระไตรปิฎก วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญที่เป็นจุดหมายสูงสุด หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคม	๖๐๐ ๑๐๑ พระไตรปิฎกวิเคราะห์ ๓ (๓-๐-๖) Tipitaka Analysis ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างสาระและพัฒนาการพระไตรปิฎก สาระสังเขปและวิเคราะห์หลักธรรมสำคัญ หลักธรรมที่ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ	ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>๖๐๐ ๑๒๐ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Philosophy</p> <p>ศึกษาประวัติและพัฒนาการของแนวคิดในพุทธปรัชญาสำนักต่างๆ คือ เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มาธยมิกะ โยคอาจารย์ สุขาวดี และวัชรยาน เปรียบเทียบแนวความคิดหลักของสำนักพุทธปรัชญาเหล่านี้ทั้งในแง่ อภิปรัชญา ญาณวิทยาและจริยศาสตร์</p>	<p>๖๐๐ ๑๒๐ พุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๖) Buddhist Philosophy</p> <p>วิเคราะห์ประวัติและพัฒนาการของพุทธปรัชญาในพระพุทธศาสนายุคต้น เถรวาท สรวาสติวาท เสาตรานติกะ มาธยมิกะ โยคอาจารย์ สุขาวดีและพุทธตันตระ <u>ทั้งนี้การศึกษาแนวคิดเหล่านั้นจะเน้นการศึกษาวิเคราะห์ในกรอบของแนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางญาณวิทยาและแนวคิดทางจริยศาสตร์</u></p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๖๐๐ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา ๒ (๒-๐-๔) Research Methodology in Buddhism</p> <p>ศึกษาวิธีวิทยาการแสวงหาความรู้เชิงประจักษ์ โดยใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ความสำคัญของการวิจัยต่อการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาสังคม ขั้นตอนและกระบวนการวิจัย เช่น การเลือกปัญหาและการกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย การตั้งสมมติฐาน เครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการวิจัย โดยเน้นการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม</p>	<p>๖๐๒ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Research Methodology in Buddhism</p> <p><u>ศึกษาหลักการและกระบวนการของการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงเอกสารโดยเน้นระเบียบวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับการศึกษาทางพระพุทธศาสนา</u></p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
กับการวิจัยทางพระพุทธศาสนา		
ข. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)	ข. วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต)	
<p>๖๐๐ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖) English ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการฝึกจริงให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือด้านการเขียนการพูด การอ่าน การฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นการอภิปรายในหัวข้อคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศิล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรคมีองค์ ๘ ปฏิจจสมุปบาท กรรมและการเกิดใหม่</p>	<p>๖๐๐ ๒๐๔ พระพุทธศาสนา ภาษาอังกฤษ (๓) (๓-๐-๖) Buddhism in English ศึกษาพระพุทธศาสนาผ่านภาษาอังกฤษทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนโดยเน้นฝึกหาคำการใช้ศัพท์เฉพาะวิชาการด้านพระพุทธศาสนา (technical term) การอ่านคัมภีร์หรือตำรางานวิจัยทางพระพุทธศาสนาในภาษาอังกฤษเพื่อประโยชน์ในการทำงานวิชาการของนิสิต</p>	ปรับคำอธิบายรายวิชา
<p>๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๓-๐-๖) Buddhist Meditation ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนา</p>	<p>๖๐๐ ๒๐๕ กรรมฐาน (๓) (๓-๐-๖) Buddhist Meditation ศึกษาหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเสส รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่างๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ลำดับขั้นตอนของการเจริญกรรมฐานและผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน ได้แก่ สมาบัติ ๘ และวิปัสสนา</p>	ไม่เปลี่ยนแปลง

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>ญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	<p>ญาณ ๑๖ เป็นต้น</p>	
<p>๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Thesis</p> <p>ศึกษาการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการเขียนวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล การตีความในเชิงพรรณนา การอ้างอิง รูปแบบและวิธีการนำเสนอวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งวิธีการเขียนบทความวิจัย</p>	<p>๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาวิทยานิพนธ์ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Seminar on Thesis</p> <p><u>สัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับตัวอย่างงานวิจัยและวิทยานิพนธ์วิเคราะห์โครงสร้างเนื้อหาวิทยานิพนธ์ โดยเน้นการตั้งชื่อ วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการดำเนินการวิจัย และผลการวิจัย รวมทั้งฝึกปฏิบัติการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความวิจัย</u></p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali I</p> <p>ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตภัฏฐกถาและธรรมปทัฏฐกถาประกอบ</p>	<p>๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali I</p> <p><u>ศึกษาประวัติและพัฒนาการภาษาบาลี</u> การพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลีในระดับพื้นฐาน และแปลบาลีเป็นภาษาไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือชาตภัฏฐกถาและธรรมปทัฏฐกถาประกอบ</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali II</p>	<p>๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)</p> <p>Usage of Pali II</p>	<p>ไม่เปลี่ยนแปลง</p>

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถทีปนีและวิสุทธิมรรคประกอบ	ศึกษาการพูด อ่าน เขียน ภาษาบาลี ต่อจากการใช้ภาษาบาลี ๑ และแปลภาษาบาลีเป็นไทย และภาษาไทยเป็นภาษาบาลี โดยใช้หนังสือมังคลัตถทีปนีและวิสุทธิมรรคประกอบ	
วิชาเอก วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต	วิชาเอก วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต	
๖๐๒ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖) Theravada Buddhism ศึกษาประวัติศาสตร์และพัฒนาการพระพุทธศาสนาเถรวาทโดยเน้นศึกษาหลักคำสอนนิกายสำคัญ ภาษาที่จารึกคัมภีร์การจัดลำดับชั้นคำ นิกายสำคัญ หลักคำสอนสำคัญ ภาษาที่ใช้จารึกคัมภีร์ การจัดลำดับชั้นคัมภีร์รูปแบบการถ่ายทอดและการรักษา คำสอน อิทธิพลของพระพุทธศาสนาเถรวาทที่มีต่อประเทศต่างๆ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น	๖๐๐ ๑๐๖ พระพุทธศาสนาเถรวาท ๓ (๓-๐-๖) Theravada Buddhism <u>ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนาเถรวาท คัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทและหลักคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนาเถรวาทพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเถรวาทในประเทศต่างๆ</u>	ปรับคำอธิบายรายวิชา
๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) Mahayana Buddhism ศึกษาพระพุทธศาสนามหายานในด้านประวัติศาสตร์ พัฒนาการนิกายสำคัญ	๖๐๒ ๓๐๗ พระพุทธศาสนามหายาน ๓ (๓-๐-๖) Mahayana Buddhism <u>ศึกษากำเนิดและพัฒนาการของพระพุทธศาสนามหายาน คัมภีร์สำคัญ</u>	ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
หลักคำสอนสำคัญ คัมภีร์สำคัญ และภาษาที่ใช้จารึกคัมภีร์ รวมทั้งอิทธิพลของพระพุทธศาสนamahayanaที่มีต่อประเทศต่างๆ ในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น	นิกายสำคัญทางพระพุทธศาสนาหายาน และคำสอนสำคัญที่สะท้อนอัตลักษณ์ความเป็นพุทธศาสนamahayanaพร้อมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาหายานในประเทศต่างๆ	
๖๐๒ ๓๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Selected Buddhist Works ศึกษาประวัติ และผลงานของนักปราชญ์ นักคิด และนักวิชาการคนสำคัญทางพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันทั้งในประเทศตะวันตกและตะวันออก เช่น งานของ เซอร์บาตสกีริส เดวิดส์ และ ภรรยา คริสตมาส อัมพริยส์ ดี.ที. ชูชูกิ เป็นต้น	๖๐๒ ๒๐๘ ศึกษางานสำคัญทางพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Selected Buddhist Works ศึกษาผลงานทางคัมภีร์ ผลงานทางวรรณกรรมและหลักคำสอนสำคัญของนักปราชญ์ทางพระพุทธศาสนาคนสำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันที่สะท้อนอัตลักษณ์และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาผ่านผลงานของพระพุทธโฆสจารย์ พระอนรรุทธานจารย์ พระสิริมังคลาจารย์ พระพุทธทาสภิกขุ พระพุทธโฆสจารย์(ป.อ.ปยุตโต) พระวัลโปละราหุล พระโสภณมหาเถระ(เลตีสยามดอ) นาคารชุน อสังขะ วสุพันธ์ สองชะปะ(วัชรยาน) พระนารทมหาเถระ (ศรีลังกา) ริส เดวิดส์ เซอร์บาตสกี ดี.ที.ชูชูกิ ทะไลลามะ ติช นัท ฮันท์ เป็นต้น	ปรับคำอธิบายรายวิชา
๖๐๒ ๓๐๙ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Seminar on Buddhism	๖๐๐ ๔๐๑ สัมมนาพระพุทธศาสนา ๓ (๓-๐-๖)	ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
ศึกษารูปแบบการเรียนรู้โดยการสัมมนาการจัดสัมมนาโดยนำหลักพุทธธรรมและปัญหาสังคมปัจจุบันมาตั้งเป็นประเด็นปัญหาแล้วให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอความคิดเห็น และวิเคราะห์หาทางออกร่วมกัน รวมทั้งวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน	Seminar on Buddhism สัมมนาพระพุทธศาสนากับประเด็นปัญหาสังคมปัจจุบันโดยให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการอภิปราย เสนอข้อคิดเห็น และการวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาสังคมปัจจุบัน	
วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต	วิชาเลือก ๖ หน่วยกิต	
๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓(๓-๐-๖) Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ตัดสินความดี ความชั่ว ควรไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการอธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การทำกรณยฆาต การทำโคลนนิ่ง เป็นต้น <u>รวมทั้งปัญหาความผิดศีลธรรมที่สลับซับซ้อนในสังคมยุคใหม่</u>	๖๐๒ ๓๑๐ พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓(๓-๐-๖) Buddhist Ethics and Contemporary Social Problems ศึกษาแนวคิดทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ตัดสินความดี ความชั่ว ควรไม่ควร เพื่อเป็นฐานในการอธิบายและตอบปัญหาสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบมาจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น การทำแท้ง การตัดต่อพันธุกรรม การทำกรณยฆาต การทำโคลนนิ่ง	ปรับคำอธิบายรายวิชา
๖๐๐ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลก	๖๐๐ ๓๑๑ ขบวนการพุทธใหม่ในโลก	ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>ปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) Neo-Buddhist Movements in Contemporary World</p> <p>ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความเชื่อมโยงระหว่างบริบททางสังคมกับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนา<u>แนวใหม่</u> รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอน <u>แนวใหม่</u> วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา<u>แนวใหม่</u> รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมโลก</p>	<p>ปัจจุบัน ๓ (๓-๐-๖) <u>New-Buddhist Movements in Contemporary World</u></p> <p>ศึกษาขบวนการพระพุทธศาสนาแนวใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางสังคมกับการเกิดขึ้นของขบวนการพระพุทธศาสนา รูปแบบการจัดตั้งองค์กร การตีความคำสอน วิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งอิทธิพลต่อสังคมปัจจุบัน</p>	
<p>๖๐๐ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and Modern Sciences</p> <p>ศึกษาศาสตร์สมัยใหม่ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิเวศวิทยา รวมทั้งการประยุกต์ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่ออธิบายคำสอนบนฐานแนวคิดของพระพุทธศาสนา</p>	<p>๖๐๐ ๓๑๓ พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and Modern Sciences</p> <p><u>ศึกษาพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ที่ครอบคลุมวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์โดยการบูรณาการ การวิเคราะห์เปรียบเทียบและการประยุกต์อธิบายคำสอนทางพระพุทธศาสนา</u></p>	ปรับคำอธิบายรายวิชา
<p>๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and Thai Culture</p> <p>ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิ</p>	<p>๖๐๒ ๓๑๔ พระพุทธศาสนากับภูมิปัญญาไทย ๓ (๓-๐-๖) Buddhism and Thai <u>wisdom</u></p> <p>ศึกษาหลักธรรมสำคัญของพระพุทธศาสนาที่มีความสัมพันธ์กับภูมิ</p>	ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตร พ.ศ.๒๕๕๕	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔	สรุปการเปลี่ยนแปลง
ปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารัตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์ความเชื่อมโยงบทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนาต่อภูมิปัญญาไทย	ปัญญาไทย ในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ความเชื่อ จารัตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยวิเคราะห์บทบาทและอิทธิพลของพระพุทธศาสนาที่มีต่อภูมิปัญญาไทย	
๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Inter-Religious Dialogue ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการ สานเสวนาทางศาสนา และประเด็นทางศาสนาที่ควรนำมาเป็นหัวข้อเสวนา รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก	๖๐๒ ๓๑๕ สานเสวนาทางศาสนา ๓ (๓-๐-๖) Inter-Religious Dialogue ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิธีการ สานเสวนาทางศาสนา <u>รวมถึงวิธีการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางศาสนา</u> เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสามัคคีและสันติภาพของโลก	ปรับคำอธิบายรายวิชา
วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต	
๖๐๒ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	๖๐๐ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ Thesis เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	ไม่มีการเปลี่ยนแปลง
	สารนิพนธ์ ๖ หน่วยกิต	
	๖๐๐ ๒๐๐ สารนิพนธ์ Research paper เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	เพิ่ม

ภาคผนวก ค

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ๑๒๐ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตร
ประกาศนียบัตรบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต และ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรประจำบัณฑิตวิทยาลัย

๑. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
๒. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ที่ปรึกษา
๓. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	ที่ปรึกษา
๔. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป	ที่ปรึกษา
๕. รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น	ที่ปรึกษา
๖. รองอธิการบดีวิทยาเขตเชียงใหม่	ที่ปรึกษา
๗. คณบดีคณะพุทธศาสตร์	ที่ปรึกษา
๘. คณบดีคณะครุศาสตร์	ที่ปรึกษา
๙. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๐. คณบดีคณะสังคมศาสตร์	ที่ปรึกษา
๑๑. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	ประธานกรรมการ
๑๒. รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายบริหาร	รองประธานกรรมการ
๑๓. รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ	รองประธานกรรมการ
๑๔. พระราชสิทธิมนี วิ.	กรรมการ
๑๕. รศ.ดร.สุรพล สุขะพรม	กรรมการ
๑๖. ผศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	กรรมการ

๑๗.รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู้	กรรมการ
๑๘.ผศ.ดร.ณัฐธีร์ ศรีดี	กรรมการ
๑๙.แมชชีนสนีย์ เสถียรสุด	กรรมการ
๒๐.รศ.เวทย์ บรรณกรกุล	กรรมการ
๒๑.รศ.ดร.วันชัย พลเมืองดี	กรรมการ
๒๒.รศ.ดร.เอกฉันท จารุเมธีชน	กรรมการ
๒๓.ดร.ไพฑูรย์ รื่นสัจย์	กรรมการ
๒๔.ศ. ดร.สมภาร พรหมทา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๕.ศ. ดร.วัชระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๖.รศ. บำรุง สุขพรรณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๗.ดร. วีรชาติ นิมอนงค์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๒๘. เลขานุการสำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย	กรรมการและเลขานุการ

**คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**

๑. พระมหาสมบุญ ณ วุฑฒิกโร,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระครูภาวนาโพธิคุณ,ดร.	กรรมการ
๓. พระมหาทวิ มหาปญโญ,ผศ.ดร.	กรรมการ
๔. พระมหาดวงจันทร์ คุดตลีโล,ดร.	กรรมการ
๕. รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต	กรรมการ
๖. ผศ.ดร.แม่ชีกฤษณา รักษาโอม	กรรมการ
๗. ผศ.ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. ผศ.ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๙. ผศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการและเลขานุการ

**คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธรรมนิเทศ
และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา**

๑. พระมหาทวิ มหาปญโญ,ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาอดิเดช สติวโร,ดร.	กรรมการ
๓. ผศ.รังษี สุทนต์	กรรมการ
๔. ดร.จุฑามาศ วารีแสงทิพย์	กรรมการ
๕. ผศ.ดร.ชยุต ภาวนานันท์กุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. รศ.ดร. สมาน งามสนิท	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. ดร.บุญเลิศ ไอรูสุ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

๑.พระมหาพรชัย สิริวิโร,ดร.	ประธานกรรมการ
๒.พระราชาวงเมธี,ดร.	กรรมการ
๓.พระมหาไพรัช ธรรมทีโป,ดร.	กรรมการ
๔.พระมหากฤษณะ ตรุโณ,ผศ.ดร.	กรรมการ
๕.พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี,ดร.	กรรมการ
๖.ศ.ดร.สมภาร พรหมทา	กรรมการ
๗.รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘.ดร.วีรชาติ นิมอนงค์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๙.พระมหาดนัยพัชร์ คมภีรปัญญา	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา

๑.พระมหาหรรษา ธรรมมหาโส,รศ.ดร.	ประธานกรรมการ
๒.รศ.ดร.โคทม อาริยา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๓.ดร.ชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์	กรรมการ
๔.พล.อ.เอกชัย ศรีวิลาศ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๕.ดร.พูนสุข มาศรีรังสรรค์	กรรมการ
๖.ดร.นพ.บรรพต ตันธีรวงศ์	กรรมการ
๗.ดร.อุทัย สติมัน	กรรมการ
๘.พระมหาดวงเด่น ฐิติญาโณ,ดร.	กรรมการและเลขานุการ

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๙

(พระพรหมบัณฑิต)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ประวัติและผลงานทางวิชาการ
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ประวัติและผลงานทางวิชาการ
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

(๑).วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนาวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระครูสิริสุตานุยุต,ดร.
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ป.ธ.๕ (ภาษาบาลี)	๒๕๔๖	กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๖	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กศ.ม.(บริหารการศึกษา)	๒๕๔๑	มหาวิทยาลัยนเรศวร
พธ.บ.(บริหารการศึกษา)	๒๕๓๘	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖.ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)**๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี**

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนากับการบริหาร	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	รัฐประศาสนศาสตร์ในวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	พุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๓.	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๗.ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)**๗.๑ งานวิจัย**

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน, ๒๕๕๕
พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการศึกษา

พระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรมของเครือข่ายชาวพุทธ จังหวัดลำพูน. ทุนวิจัยสถาบันวิจัย
พุทธศาสตร์, ๒๕๕๖

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. และคณะ.การสืบค้นและอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดลี้หลวง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เพื่อ
สร้างศูนย์เรียนรู้ลำพูน. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์.มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร.กระบวนการมีส่วนร่วมของหมู่บ้านรักษาศิล ๕ ตำบลอุโมงค์.ทุนวิจัยเทศบาลตำบล
อุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน, ๒๕๕๙

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร.รูปแบบการจัดการชุมชนสุขภาวะเชิงพุทธบูรณาการ ของตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัด
ลำพูน.สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ๒๕๖๑

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร.บ้นเพาะในพระพุทธศาสนา.การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ ๓ และนานาชาติครั้งที่ ๑.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น,๒๕๕๙

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. การสืบค้นและอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดลี้หลวง. การประชุมวิชาการระดับชาติ ที่มี
รายงานสืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่ ๓ "นวัตกรรมสรร สร้างชุมชนและสังคมไทย ๔.๐" วิทยาลัย
สงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๐

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร.การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาพระพุทธศาสนาและ
ศิลปวัฒนธรรมของเครือข่ายชาวพุทธจังหวัดลำพูน, รายงานสืบเนื่องจากการประชุม มจร.ขอนแก่น,
๒๕๕๙

พระครูสิริสุตานุยุต,ดร. ชีวิต : เวลา คุณค่า และอิสรภาพ, วารสาร มจร ตรีภุมชัชปรีทรรศน์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒
กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๐

๗.๓ หนังสือ/ตำรา

๘.กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนาวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน**

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาอินทร์วงศ์อิสสรภาณี,ดร.
 ๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
 ๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
 ๔. สังกัด-สถานที่ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
 วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ป.ธ.๔ (ภาษาบาลี)	๒๕๕๙	กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๖	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
กศ.ม.(บริหารการศึกษา)	๒๕๔๘	มหาวิทยาลัยนเรศวร
พธ.บ.(ภาษาอังกฤษ)	๒๕๔๕	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	เปรียบเทียบเถรวาทกับมหายาน	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิจัยทางพระพุทธศาสนา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	พระพุทธศาสนาเถรวาท	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

พระมหาอินทร์วงศ์ อิสสรภาณี,ดร. การสืบค้นและอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดลี้หลวงอำเภอลี้จังหวัดลำพูน
 เพื่อสร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๕๘
 พระมหาอินทร์วงศ์ อิสสรภาณี,ดร. การศึกษาวิเคราะห์ดิรัจฉานวิชาในพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
 กรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๕๙

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระมหาอินทร์วงศ์ อิสสรภาณี,ดร. วัฒนธรรมตื่นรู้แห่งประชาคมอาเซียน. การประชุมวิชาการระดับชาติที่มี
 รายงานสืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่ ๓ "นวัตกรรม สรรสร้างชุมชนและสังคมไทย ๔.๐" วิทยาลัยสงฆ์
 ลำพูน, ๒๕๖๐

พระมหาอินทร์วงศ์ อิศสรภานี,ดร. การสืบค้นและอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดลีหลวง อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน
เพื่อสร้างศูนย์เรียนรู้ชุมชน, การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่
๓ "นวัตกรรม สรรสร้างชุมชนและสังคมไทย ๔.๐" วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๐

**ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนาวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน**

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล   พระสมณีก จรโณ,ดร.
๒. ตำแหน่ง   อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ   พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่   หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
ศน.ด.(พุทธศาสนศึกษา)	๒๕๕๕	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศน.ม.(พุทธศาสนศึกษา)	๒๕๕๐	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พธ.บ.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๔๘	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)**๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี**

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	วิสุทธิมรรคศึกษา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธปรัชญา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	สัมมนาพระพุทธศาสนา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)**๗.๑ งานวิจัย**

- พระสมณีก จรโณ,ดร.การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาพระพุทธศาสนาและ
ศิลปวัฒนธรรมของเครือข่ายชาวพุทธจังหวัดลำพูน, ๒๕๕๖
พระสมณีก จรโณ,ดร.การประยุกต์หลักพุทธธรรมในเกษตรแนวใหม่ของกลุ่มเกษตรกร อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน,
๒๕๕๙

๗.๒ บทความทางวิชาการ

- พระสมณีก จรโณ,ดร. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะด้านการศึกษาพระพุทธศาสนาและ
ศิลปวัฒนธรรมของเครือข่ายชาวพุทธจังหวัดลำพูน, วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๙
พระสมณีก จรโณ,ดร. ปรัชญาสำหรับชีวิตประจำวัน. การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการ
ประชุม ครั้งที่ ๓ "นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชนและสังคมไทย ๔.๐" วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๐
พระสมณีก จรโณ,ดร.กรรมเชิงประจักษ์ :ตามหลักชีวิตจริง. การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่อง

จากการประชุม ครั้งที่ ๔ "ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐"
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๑
พระสมนึก จรโณ,ดร.การใช้โยนิโสมนสิการ : หลักการคิดของคนไทยในยุค ๔.๐. การประชุมวิชาการ
ระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่ ๔ บัณฑิตศึกษา, ๒๕๖๑

ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.ปกรณ์ มหากันธา
๒. ตำแหน่ง อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๖	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ร.พ.ม.(การปกครองท้องถิ่น)	๒๕๕๐	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ศศ.บ.(รัฐศาสตร์)	๒๕๒๔	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๖.ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	การปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับครู	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๓.	การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่นไทย	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

- ปกรณ์ มหากันธา.โครงการพัฒนาระบบกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อคุณภาพชีวิตและชุมชน.ศูนย์
สามวัยสายใยลักษณ์ อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุดรดิตรดิตถ์มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๕๕.
ปกรณ์ มหากันธา.การสืบค้นและอนุรักษ์เอกสารโบราณวัดสี่หลวงอำเภอลี้จังหวัดลำพูนเพื่อสร้างศูนย์
เรียนรู้ชุมชน, วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๕๘

ปกรณฺ์ มหากันธา. การประยุกต์หลักพุทธธรรมในเกษตรแนวใหม่ของกลุ่มเกษตรกร อำเภอแม่ทา จังหวัด
ลำพูน, ๒๕๕๙

๗.๒ บทความวิชาการ

ปกรณฺ์ มหากันธา. บัณเฑาะในพระพุทธศาสนา. การประชุมวิชาการที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๕๙

ปกรณฺ์ มหากันธา. การพัฒนาเยาวชนตามหลักไตรสิกขา. การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงาน
สืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่ ๓ "นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐" วิทยาลัยสงฆ์
ลำพูน, ๒๕๖๐

ปกรณฺ์ มหากันธา. อาหารในพระพุทธศาสนา. การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการ
ประชุม ครั้งที่ ๔. "ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐".
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๐

๗.๓ หนังสือ/ตำรา

ปกรณฺ์ มหากันธา. (๒๕๕๙). **พุทธธรรมกับการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. ฅฐพลการพิมพ์. จังหวัดลำพูน

ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. ประวัติการศึกษา

คุณวุฒิ	ปีที่สำเร็จ	ชื่อสถานที่ศึกษา
พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)	๒๕๕๖	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศศ.ม.(ไทยศึกษา)	๒๕๔๗	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศศ.บ.(สื่อสารมวลชน)	๒๕๓๘	มหาวิทยาลัยรามคำแหง

๖. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๖.๑ ประสบการณ์การสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๖.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ศึกษางานสำคัญของพระพุทธศาสนา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
๒.	พระพุทธศาสนา มหายาน	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

๗. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์. การประยุกต์ใช้หลักฆราวาสธรรมในการดำเนินชีวิตของประชาชน
กรณีศึกษาบ้านใหม่สันมะนะ ตำบลต้นธง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน:๒๕๕๘. มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน.
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์ และ ดร.ประทีป พิษทองกลาง. การสื่อสารธรรมเพื่อพัฒนาสังคมเชิง
สร้างสรรค์ตามแนวพุทธศาสนาและโทสมาสเตอร์”, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน. ๒๕๖๐
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์ และ ดร.ประทีป พิษทองกลาง. สังเวคธรรมในสังเวชนียสถาน, มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๐

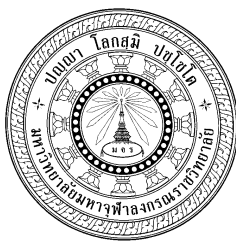
๗.๒ บทความทางวิชาการ

- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์. เสี่ยงเพรียกจากพุทธภูมิ. **การประชุมวิชาการระดับชาติที่มีรายงานสืบเนื่องจากการประชุม ครั้งที่ ๓ "นวัตกรรมสร้างสรรค์ชุมชน และสังคมไทย ๔.๐"** วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ๒๕๖๐
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์ และ ดร.ประทีป พิษทองกลาง. การสื่อสารธรรมเพื่อพัฒนาสังคมเชิงสร้างสรรค์, วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ ๖ ฉบับพิเศษ วันวิสาขบูชา (พฤษภาคม ๒๕๖๐) (TCI ฐาน ๑).
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์.พุทธภวิวัฒน์เพื่อการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์สมัยใหม่. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐) (TCI ฐาน ๒)
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์ และ ดร.ประทีป พิษทองกลาง. สังเวคธรรมในสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน ๒๕๖๑)(TCI ฐาน ๒).
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์ และ ดร.ประทีป พิษทองกลาง. การพูดตามหลักพระพุทธศาสนาและโทสมาสเตอร์. วารสารปณิธาน ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑)(TCI ฐาน ๑).
- ดร.ชญานันท์ อัครธรรมานนท์. การจาริกบุญในพระพุทธศาสนา. วารสารรายงานสืบเนื่องจากการประชุม “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ ๔.๐”. วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน, ๒๕๖๑

ภาคผนวก จ

ระเบียบ ข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้องประกาศมหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน
พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อ
บังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย
หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มี
ประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค
และ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือ
สถาบันการศึกษา ที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่
มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ
๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษา หรือมี
ผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการ ประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒ การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนาสัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาการศึกษาออกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัยอาจนุ่มัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๙ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสม และรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตที่มีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิด ภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษา เป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรอง

แพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญในกรณีนี้นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาให้นับระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ให้นิสิตได้ W ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การฟื้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒

แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่ฟื้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตฟื้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่ฟื้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยนิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมด พร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้วต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นอย่างจริงจังอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน

นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกตินับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นวันแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนวิชาในภาคการศึกษาใด ต้องลาพักการศึกษาตาเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ ๑๓ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๗.๖ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผน การศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใต้เงื่อนไขและมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอลงถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในทะเบียน

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอลงถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ W ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษาโดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วย วิธีการทดสอบ การเขียนรายงาน การมอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้นเมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชาหรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษา ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผล หรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
-----------	--------------

I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างกาเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น ๔ ระดับ

ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B +
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอลอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา เพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผลและส่งผลการศึกษา ของนิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้ออนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำเฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับและมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำเฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓, ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษ โดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปและผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้น เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยกิตให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชา ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชา ต้องลงทะเบียนศึกษารายวิชานั้น อีกและสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลง ทะเบียนรายวิชาเดิม หรือ อาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ย ประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมด ทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคูณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของ รายวิชานั้น แล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันและหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, U, W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมา คำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติ ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต หรือปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตการนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า หรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายกลุ่มวิชาทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณีหลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีทีนนิสิตกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีทีนนิสิตกระทำผิดข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วในข้อ ๓๒ นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระวังการให้ปริญญาไม่กำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระวังการออกใบแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ตามสมควรแก่กรณีเฉพาะกรณีที่นิตกระทำความผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบเป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณี ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

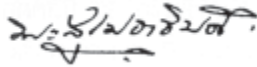
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา ๒๕๕๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต”

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบปริญญาธรรมแก่ประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต

๗.๑ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๗.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๑.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๗.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือปริญญาธรรมแก่ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบปริญญาธรรมเก่าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๙ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลา ศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มี ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษา ปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษา ปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษามี น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่ น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนด คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพัก การศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่า ด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑

ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับดุขฎิบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓)”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน “ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการ

แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน
ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน
ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและ
หน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน
เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
อย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการประชุมสภา
มหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ฎระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒”
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นีลิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมปาณโณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้การศึกษาวชิการกรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติปีสัณนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระมหาสมจันต์ สมมาปัญญา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษาวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐

อนุวัตให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒
- (๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖
- (๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔
- (๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์ (สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บข ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั้วคร่าว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บข ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว พร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อ นิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๗.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๗.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็น นิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิต วิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติ หัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงิน ค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายในระยะเวลาที่ กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้อง ชำระเป็นค่าปรับในอัตราการลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑ วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญ ให้นิสิตยื่นแบบคำ ร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการ ควบคุมวิทยานิพนธ์ เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อบัณฑิต วิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้อง ปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่ โดยไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก ยกเว้น หากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มีเหตุผลความจำเป็น เพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่น คำร้องและได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ รูป/คน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับ ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติ ได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์
ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของ
บัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และ
ยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่าง
วิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษาดังแต่
๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำ
หัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่
กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมา
รายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตาม
ความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำ
วิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับ
อนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน
หลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและ
โครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่า
ระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับ
ต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้อง
แล้ว ๑๐ วันทำการ

๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธาน
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและ
ภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๑๒.๖ ใบบัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบ
วิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่
เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓

ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ
วิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อ
พิจารณาแต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการ
ตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ใบบัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมี
หนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการตรวจสอบ
วิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้
ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบ
วิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖

การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับ
วิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล
ในขณะประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ ไม่ว่า
กรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่ง
บัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอ
ขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

วิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสถานภาพนิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In

progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อยแล้ว ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งที่เป็นแบบไฟล์ Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๒ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ข้อ ๑๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสิทธิมนี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ
- ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นับผลิตงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป
- นิสิต ที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ
- ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒
- ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต
๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้
แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒. แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
------------	-------------	---	----------

วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
---------	-------------	---	----------

วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
-----------	-------------	---	----------

วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
-------------	--	----	----------

รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต
-------------	-------------	----	----------

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา ๑๐๒ ๓๐๒ การใช้ภาษาบาลี ๑ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali I

๒. วิชา ๑๐๒ ๓๐๖ การใช้ภาษาบาลี ๒ (๓) (๓-๐-๖)

Usage of Pali II

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U

นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

(พระมหาสมจินต์ สมมาบุญโญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา

เพื่อให้การกำหนดรหัสประจำรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ไว้ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑) รหัสรายวิชา
  - ๒) ชื่อวิชา
  - ๓) จำนวนหน่วยกิต
  - ๔) จำนวนชั่วโมงบรรยาย
  - ๕) จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ
  - ๖) จำนวนชั่วโมงศึกษานอกเวลา
๑. รหัสรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยเลข ๖ หลัก ตัวอย่าง ๑๐๑ ๒๑๑
- ๑.๑ เลขตัวที่ ๑ หมายถึง คณะและระดับของหลักสูตร ดังนี้
๑) เลข ๑	หมายถึง คณะพุทธศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๒) เลข ๒	หมายถึง คณะครุศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๓) เลข ๓	หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๔) เลข ๔	หมายถึง คณะสังคมศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี

- ๕) เลข ๕ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ๖) เลข ๖ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
- ๗) เลข ๗ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ๘) เลข ๘ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- ๙) เลข ๙ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๑.๒ เลขตัวที่ ๒ และ ๓ หมายถึง สาขาวิชา เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ ในทุกหลักสูตร โดยให้นับเลขตามลำดับการเปิดสาขาวิชา และเลข ๐๐ หมายถึง หลายสาขาวิชาในหลักสูตรนั้นบังคับให้ศึกษารายวิชาเหมือนกัน

๑.๓ เลขตัวที่ ๔ หมายถึง ชั้นปีที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ เป็นต้นไป และหมายถึงภาคการศึกษาที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๑.๔ เลขตัวที่ ๕ และ ๖ หมายถึง ลำดับรายวิชาในแต่ละหลักสูตร เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ และเลข ๐๐ หมายถึง สารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์

๑.๕ รายวิชาที่เป็นวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนพระพุทธศาสนา ให้กำหนดเลข ๓ ตัวแรกเป็นเลข ๐๐๐

๒. ชื่อรายวิชา

๒.๑ ให้เขียนชื่อเต็มของรายวิชา ไม่จำกัดจำนวนตัวอักษร

๒.๒ หลักสูตรภาษาไทย ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒.๓ หลักสูตรภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาอังกฤษอย่างเดียว

๒.๔ หลักสูตรภาษาอื่นจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษานั้นๆ และภาษาอังกฤษ

๓. จำนวนหน่วยกิต

ต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๔. จำนวนชั่วโมงบรรยาย

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕. จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ

๕.๑ คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕.๒ จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการรวมถึงการปฏิบัติให้ห้องทดลอง หรือการปฏิบัติในภาคสนาม

๖. จำนวนศึกษานอกเวลา

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

ข. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๑. การกำหนดรหัสรายวิชาใหม่เพื่อใช้กับรายวิชาใหม่ สามารถกระทำได้ที่

๒. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ และใช้รหัสรายวิชาใหม่ กระทำได้แต่ต้องตรวจสอบให้ละเอียดก่อนว่าไม่ซ้ำซ้อนกับรหัสรายวิชาอื่น

๓. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ แต่ใช้รหัสเดิมจะกระทำไม่ได้ ยกเว้นแต่จะได้ประกาศยกเลิกการใช้รหัสรายวิชานั้นเป็นเวลาอย่างน้อย ๕ ปีแล้ว และรายวิชาในหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนแล้ว แต่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้ ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่และหลักสูตรใหม่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หน้า ๑๖

เล่ม ๑๑๖ ตอนพิเศษ ๖๓ ง ราชกิจจานุเบกษา ๑ กันยายน ๒๕๕๒

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง ปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่เป็นการสมควรให้มีปริญญาในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชา
ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อให้สอดคล้องกับความในมาตรา ๕๔
แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงมีมติ
ให้ประกาศกำหนดปริญญา ในสาขาวิชาและอักษรย่อสำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไว้ ดังต่อไปนี้

ปริญญา มีสามชั้น คือ

เอก เรียกว่า “พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ด.”

โท เรียกว่า “พุทธศาสตรมหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.ม.”

ตรี เรียกว่า “พุทธศาสตรบัณฑิต” ใช้อักษรย่อ “พธ.บ.”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

พระสุเมธาธิบดี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อให้การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ดำเนินไป ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายความว่า นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สถาบันภาษา” หมายความว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“MCU-GET: MCU-Graduate English Test” หมายความว่า การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่ดำเนินการโดยสถาบันภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ mcu ๐๐๓ และ mcu ๐๐๔ หรือสมัครสอบ MCU-GET ตามเวลาที่สถาบันภาษากำหนด สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บส., ป.ทศ. และ ป.สศ. ต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษตามที่สถาบันภาษากำหนด จึงจะมีสิทธิ์ขออนุมัติสำเร็จการศึกษา

กรณีนิสิตผ่านการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือผ่านการสอบ MCU-GET หรือผ่านการสอบภาษาอังกฤษจากสถาบันอื่นๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี ก่อนได้รับคัดเลือกเข้าศึกษา ได้รับยกเว้นไม่ต้องสมัครเรียนหรือสมัครสอบ MCU-GET อีก

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต

เพื่อให้การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มี
ประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/
๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง การเรียกชื่องาน
นิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต ดังนี้

๑. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข ว่า “สารนิพนธ์”
ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Research Paper”
๒. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก ว่า “วิทยานิพนธ์”
ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Thesis”
๓. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ว่า “ดุษฎีนิพนธ์”
ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Dissertation”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร,ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก

ราชกิจจานุเบกษาจัดตั้งหน่วยงาน

ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับประกาศทั่วไป

เล่ม ๑๑๕ ตอนที่ ๑๐๐ ๑

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

หน้า ๒๐

เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๐ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง การจัดตั้งส่วนงาน พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๘ วรรคแรก และมาตรา ๑๕ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๔/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๑ โฉตรากฎกำหนดไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกการแบ่งส่วนงานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามประกาศข้อกำหนด ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งออกตามมติที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ แต่ยังไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อกำหนดนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รักษาการตามข้อกำหนดนี้

ข้อ ๔ ให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีส่วนงาน ดังนี้

- (๑) สำนักงานอธิการบดี
- (๒) บัณฑิตวิทยาลัย
- (๓) คณะพุทธศาสตร์
- (๔) คณะกฏศาสตร์
- (๕) คณะมนุษยศาสตร์

หน้า ๒๑

เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๐ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

- (๖) คณะสังคมศาสตร์
- (๗) สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์
- (๘) สำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (๙) สำนักส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการสังคม
- (๑๐) วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
- (๑๑) สำนักงานวิทยาเขตหนองคาย
- (๑๒) สำนักวิชาการวิทยาเขตหนองคาย
- (๑๓) วิทยาลัยสงฆ์หนองคาย
- (๑๔) วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
- (๑๕) สำนักงานวิทยาเขตเชียงใหม่
- (๑๖) สำนักวิชาการวิทยาเขตเชียงใหม่
- (๑๗) วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่
- (๑๘) ~~วิทยาลัยสงฆ์คำพูน /~~
- (๑๙) สำนักงานวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
- (๒๐) สำนักวิชาการวิทยาเขตนครศรีธรรมราช
- (๒๑) วิทยาลัยสงฆ์นครศรีธรรมราช
- (๒๒) สำนักงานวิทยาเขตขอนแก่น
- (๒๓) สำนักวิชาการวิทยาเขตขอนแก่น
- (๒๔) วิทยาลัยสงฆ์ขอนแก่น
- (๒๕) วิทยาลัยสงฆ์เลย
- (๒๖) สำนักงานวิทยาเขตนครราชสีมา

หน้า ๒๒

เล่ม ๑๑๕ ตอนพิเศษ ๑๐๐ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๑

- (๒๗) สำนักวิชาการวิทยาเขตนครราชสีมา
- (๒๘) วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา
- (๒๙) สำนักงานวิทยาเขตอุบลราชธานี
- (๓๐) สำนักวิชาการวิทยาเขตอุบลราชธานี
- (๓๑) วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี
- (๓๒) สำนักงานวิทยาเขตแพร่
- (๓๓) สำนักวิชาการวิทยาเขตแพร่
- (๓๔) วิทยาลัยสงฆ์แพร่
- (๓๕) สำนักงานวิทยาเขตสุรินทร์
- (๓๖) สำนักวิชาการวิทยาเขตสุรินทร์
- (๓๗) วิทยาลัยสงฆ์สุรินทร์
- (๓๘) สำนักงานวิทยาเขตพะเยา
- (๓๙) สำนักวิชาการวิทยาเขตพะเยา
- (๔๐) วิทยาลัยสงฆ์พะเยา
- (๔๑) สำนักงานวิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม
- (๔๒) สำนักวิชาการวิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม
- (๔๓) วิทยาลัยสงฆ์บาฬีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

พระสุเมธาธิบดี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๑๓๔ ง หน้า ๒๐๑
ราชกิจจานุเบกษา ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๙

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง การจัดตั้งวิทยาเขตนครสวรรค์
พุทธศักราช ๒๕๕๙

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วย
ความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ มาตรา ๑๙ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุม
ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงให้ออกข้อกำหนดไว้ ดังนี้

“ให้จัดตั้งวิทยาเขตนครสวรรค์ โดยยกฐานะวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ ณ ตำบลนครสวรรค์ออก อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
ขึ้นเป็น วิทยาเขตนครสวรรค์ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

พระธรรมสุธี

นายกสภามหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๑๐๕ ง หน้า ๓๒๕
ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง การจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

พุทธศักราช ๒๕๕๓

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วย
ความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ มาตรา ๑๕ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงให้
ตราข้อกำหนดไว้ ดังนี้

“ให้จัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยยกฐานะห้องเรียนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสุรินทร์ ซึ่งตั้งอยู่ ณ วัดพระพุทธรบาทเขากระโดง ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ขึ้นเป็น วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

พระธรรมสุธี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เล่ม ๑๓๒ ตอนพิเศษ ๒๘๙ ง หน้า ๒๖
ราชกิจจานุเบกษา ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

ข้อกำหนดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เรื่อง การจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
พุทธศักราช ๒๕๕๘

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วย
ความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ มาตรา ๑๙ (๒) และ(๔) แห่งพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุม
ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงตราข้อกำหนดไว้ดังนี้

“ให้จัดตั้งวิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี โดยยกฐานะหน่วยวิทยบริการ (คณะสังคมศาสตร์)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ ณ วัดไร่ขิง พระอารามหลวง ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม ขึ้นเป็น วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

พระธรรมสุธี

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย